

Møteinnkalling

Utval:	Stord kommune, Kontrollutvalet
Møtestad:	Stord rådhus, Formannskapssalen
Dato:	07.03.2024
Tid:	14:00

Gjer merksam på at møtet kan vara nokre timar, så ta med niste. Siste sak er prosessmøte ift. planarbeid. Denne saka / prosessen brukar å ta 1 ½ - 2 timar.

Dersom nokon av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er til Hogne Haktorson, tlf. 911 05 982, hogne.haktorson@vlfk.no . Det er planlagt at Hogne Haktorson møter frå sekretariatet på dette møtet.

Til varamedlemmer er denne innkallinga å sjå på som ei orientering.

- Dersom det vert aktuelt at varamedlemmer må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.
- Det er så langt ikkje meldt om avbod til møte

Tarjei Aamot Haga
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Kopi: Vararepresentantar til kontrollutvalet
Ordførar
Revisor
Kommunedirektør

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 1/24 GK 2/24	Godkjenning av innkalling og sakliste Godkjenning av møteprotokoll frå møte 06.12.2023	2023/470	
	Politiske saker		
PS 1/24 PS 2/24	Etterlevingskontroll 2023 for Stord kommune - statusrapport Eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning - statusrapport	2023/476 2023/355	
PS 3/24 PS 4/24 PS 5/24 PS 6/24 PS 7/24	Årsmelding 2023 for Stord kontrollutval Informasjon frå NKRF sin kontrollutvalskonferanse 2024 Kurs i regi av Deloitte 2024 Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune Eventuelt	2024/49 2023/471 2023/471 2023/472 2023/468	
	Referat saker		
RS 1/24 RS 2/24 RS 3/24 RS 4/24 RS 5/24	Informasjonsbrev til folkevalde i Stord kommune FKT - medlemsinformasjon desember 2023 Nytt fra FKT februar 2024 Invitasjon til FKTs fagkonferanse 4. – 5. juni 2024 Årsmelding mobbeombodet i Vestland 2022 - 2023	2023/421 2022/33 2022/33 2022/33 2023/477	
	Politiske saker		
PS 8/24	Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024-2028 - prosessmøte 1	2023/391	

GK 1/24 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksframlegg

Saksnr: 2023/470-3
Saksbehandlar:Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	2/24	07.03.2024

Godkjenning av møteprotokoll frå møte 06.12.2023

Forslag til vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 06.12.2023 vert godkjent.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Møteprotokoll etter møte i Stord kontrollutval 06.12.23

Møteprotokoll

Utval:	Stord kommune, Kontrollutvalet
Møtestad:	Stord rådhus, formannskapssalen
Dato:	06.12.2023
Tid:	13:00 - 18:30

Følgjande faste medlemer møtte:

Namn	Funksjon	Representerer
Tarjei Aamot Haga	Leiar	AP
Nils Magne Blålid	Nestleiar	SV
Inga Margrethe Fagerbakke	Medlem	AP
Fredrik Liltleskare	Medlem	H
Randi Høgås Nesse	Medlem	UAVH

Følgjande medlemer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Merknader

Utvalet var samla frå kl. 13.00. Del 1 med presentasjon og kursversemd. Del 2 med ordinær sakshandsaming. Fredrik Liltleskare deltok frå kl. 15.30.

Andre som møtte

Namn	Stilling
Birte Bjørkelo	Partner i Deloitte AS (kurshaldar og sak PS 37-43/23)
Else Holst-Larsen	Partner i Deloitte AS (sak PS 37-38, 40 og 43/23)
Tommy Johansen	Kommunedirektør (sak PS 43/23)
Siren Eldøy Hinderaker	Personal- og organisasjonssjef (sak PS 43/23)
Hogne Haktorson	Kontrollsjef, sekret. for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune

Tarjei Aamot Haga
utvalsleiar

Hogne Haktorson
utvalssekretær

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Sakliste Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
Godkjenningssaker			
GK 9/23	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 10/23	Godkjenning av møteprotokoll frå møte 20.09.2023	2023/470	
Politiske saker			
PS 37/23	Evaluering av arbeidet i kontrollutvalet i Stord kommune 2019 - 2023	2023/421	
PS 38/23	Rutinar for kontrollutvalet i Stord kommune	2023/421	
PS 39/23	Planar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2024 - 2028 - Forslag til prosjektplan	2023/391	
PS 40/23	Deloitte presenterer interimrevisjonsrapport for 2023	2023/476	
PS 41/23	Handlingsplan - Forvaltningsrevisjon om effektivitet og kvalitet i tenester til personar med utviklingshemming	2022/154	
PS 42/23	Eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning - statusrapport	2023/355	
PS 43/23	Orientering om postlista til Stord kommune ift. sensitive opplysningar	2023/469	
PS 44/23	Høyring om folkevalde si godtgjersle - uttale frå kontrollutvalet	2023/486	
PS 45/23	Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune	2023/472	
PS 46/23	Eventuelt	2023/468	
Referat saker			
RS 14/23	Val av kontrollutval 2023 - 2027 for Stord kommune	2023/421	
RS 15/23	Invitasjon til folkevaldopplæring for kontrollutvala 13.- 14. februar 2024	2023/471	
RS 16/23	Nytt fra FKT oktober 2023	2022/33	
RS 17/23	Invitasjon til Kontrollutvalgslederskolen del 2, 5.-6. februar 2024	2022/33	
RS 18/23	Velkommen til NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2024!	2023/471	

GK 9/23 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

Vedtak

Innkalling og sakliste vart samrøystes godkjent.

GK 10/23 Godkjenning av møteprotokoll frå møte 20.09.2023

Forslag til vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 20.09.2023 vert godkjent.

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Forslag til vedtak vart samrøystes godkjent.

Vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 20.09.2023 vert godkjent.

PS 37/23 Evaluering av arbeidet i kontrollutvalet i Stord kommune 2019 - 2023

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar evalueringa frå kontrollutvalet i Stord kommune i førre valperiode til orientering.
2. Utvalet ber sekretariatet om å arbeide vidare med tilrådingane.

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Utvalseiar i førre valperiode, Fredrik Litleskare, samt sekretariatet, orienterte om gjennomført evaluering.

Nytt kontrollutval merka seg særleg pkt. 10 i evaluerings-skjemaet, vedr. kor synleg kontrollutvalet er på kommunen si heimeside. Dette vart formulert i førre utval si evaluering:

"Kontrollutvalet ønskjer betre plassering på kommunen sin møtekalender. Minimum møtedatoar, men fortrinnsvis og innkallingar og protokollar. I dag eige område for kontrollutvalet."

Forslag til vedtak og nytt pkt. 3 vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalget tar evalueringa frå kontrollutvalet i Stord kommune i førre valperiode til orientering.
2. Utvalet ber sekretariatet om å arbeide vidare med tilrådingane.
3. Kontrollutvalet ønskjer at utvalet vert meir synleg på kommunen si heimeside. Dette ved at møtedatoar, innkallingar og protokollar blir å finna i same oversiktsskjema som der ein finn andre kommunale utval.

PS 38/23 Rutinar for kontrollutvalet i Stord kommune

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tek rutinar for kontrollutvalet til etterretning.
2. Kontrollutvalet er informert om og tek til etterretning reglar for teleplikt.
3. Kontrollutvalet er samde i at det er leiar i utvalet som kan uttale seg til media på vegne av utvalet.
4. Kontrollutvalet sine faste medlemmar får abonnement på «Kontroll & revisjon» (Kommunerevisoren).
5. Kontrollutvalet vil prioritere at nokon frå utvalet deltek på ein eller fleire av konferansane for kontrollutval i 2024.
6. Kontrollutvalget vedtar at kan melde seg på kontrollutvalgslederskolen del 2 på Gardermoen 05. – 06.02.2024.
7. Kontrollutvalet vil prioritere at alle medlemmene deltek på folkevaldopplæring for kontrollutval på Solstrand 2024.
8. Første møte i kontrollutvalet i Stord kommune i 2024 vertxx.xx.2024.

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Sekretariatet gjekk gjennom dei ulike punkt i saksframlegget. Utvalet slutta seg til punkta 1-5 og 7.

Vedr. pkt. 6. så høvde det betre å delta på NKRF si samling i månadsskiftet jan/feb. -24. Forventning om at utvalseiar i ettertid gjev informasjon til resten av utvalet om kva som var oppe på samlinga.

Vedr. pkt. 8. så vart møtedatoar for første halvår 2024 fastsett. Desse vert 7. mars, 15. april og 15. mai.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

1. Kontrollutvalet tek rutinar for kontrollutvalet til etterretning.
2. Kontrollutvalet er informert om og tek til etterretning reglar for teieplikt.
3. Kontrollutvalet er samde i at det er leiar i utvalet som kan uttale seg til media på vegne av utvalet.
4. Kontrollutvalet sine faste medlemmar får abonnement på «Kontroll & revisjon» (Kommunerevisoren).
5. Kontrollutvalet vil prioritere at nokon frå utvalet deltek på ein eller fleire av konferansane for kontrollutval i 2024.

6. Kontrollutvalget vedtar at utvalseiar kan melda seg på NKRF sin kontrollutvalskonferanse på Gardermoen 31. jan. - 1. febr. 2024.
7. Kontrollutvalet vil prioritere at alle medlemmene deltek på folkevaldopplæring for kontrollutvala på Solstrand 2024.
8. Møteplan for kontrollutvalsmøter i første halvår 2024: 7. mars, 15. april og 15. mai.

PS 39/23 Planar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2024 - 2028 - Forslag til prosjektplan

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderingar (ROV) av verksemda i Stord kommune og verksemda i kommunen sine selskap og av Stord kommune sin eigarskap i selskap.
2. Vidare ber kontrollutvalet Deloitte AS utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028.
3. Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i første møte i kontrollutvalet 2024 og at prosessmøte 2 skal gjennomførast i kontrollutvalet i april.2024.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for 2024 – 2028 skal leggest fram for kommunestyret i juni 2024.

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Partner i Deloitte, Birte Bjørkelo, orienterte om opplegg for risiko- og vesentlegvurdering og planarbeid.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderingar (ROV) av verksemda i Stord kommune og verksemda i kommunen sine selskap og av Stord kommune sin eigarskap i selskap.
2. Vidare ber kontrollutvalet Deloitte AS utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028.
3. Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i første møte i kontrollutvalet 2024 og at prosessmøte 2 skal gjennomførast i kontrollutvalet i april.2024.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for 2024 – 2028 skal leggest fram for kommunestyret i juni 2024.

PS 40/23 Deloitte presenterer interimrevisjonsrapport for 2023

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar oppsummering etter interimrevisjon 2023 for Stord kommune frå Deloitte til orientering.

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Partner i Deloitte, Else Holst-Larsen, orienterte om gjennomført interimrevisjon. Ho orienterte og om at forenkla etterlevingskontroll for 2023 vert på tema innan "sjølvkost", slik utvalet ytra ønskje om i møte 20.09.23 (PS 26/23). I same møte ønskte utvalet at rapport etter forenkla etterlevingskontroll kjem til handsaming i mai-møtet, sjølv om den nasjonale fristen er 30. juni.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Kontrollutvalet tar oppsummering etter interimrevisjon 2023 for Stord kommune frå Deloitte til orientering.

PS 41/23 Handlingsplan - Forvaltningsrevisjon om effektivitet og kvalitet i tenester til personar med utviklingshemming

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tar tilbakemeldinga frå kommunedirektøren, når det gjeld forvaltningsrevisjon om effektivitet og kvalitet i tenester til personar med utviklingshemming, til orientering.
2. Kontrollutvalet ber om å få tilsendt ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjonen til andre møte i utvalet, våren 2024.
3. Tilbakemeldinga vert å sende sekretariatet innan 03.04.2024.

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Etter sams drøfting la kontrollutvalet til fire underpunkt i pkt. 2 og eit nytt pkt. nr. 4. Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

1. Kontrollutvalet tar tilbakemeldinga frå kommunedirektøren, når det gjeld forvaltningsrevisjon om effektivitet og kvalitet i tenester til personar med utviklingshemming, til orientering.
2. Kontrollutvalet ber om å få tilsendt ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjonen til andre møte i utvalet, våren 2024. Dette inklusiv:
 - o vurdering av vidare oppfølging, der handlingsplanen fortalde at dette var avhengig av endeleg budsjett for 2024.
 - o Status vedr. utvikling innan sjukefråværet.
 - o Status vedr. gjennomtrekk i stillingar.
 - o Status vedr. kompetanse innan fagområdet.
3. Tilbakemeldinga vert å sende sekretariatet innan 03.04.2024.
4. Utvalet ber og om at kommunedirektøren gjev munnleg informasjon i kontrollutvalet sitt møte 15.04.24.

PS 42/23 Eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning - statusrapport

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.
2. Frist for levering av ferdig rapport til sekretariatet, med opphøveleg frist 31.12.23, vert utsett frå forrige frist 21.01.24 til ____24.
3. Rapporten er tenkt til kontrollutvalet sitt første møte i 2024.
4. Kontrollutvalet ber om at midlar til ferdigstilling i 2024, grunna forseinkingar jmf. dialog med kommuneadministrasjonen, vert overført frå 2023 til 2024.

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Partner i Deloitte, Birte Bjørkelo, orienterte om framdrift i arbeidet og om forseinking både grunna når ein mottok informasjon og tid for verifisering og høyring. Det var andre møte i kontrollutvalet i 2024 som var realistisk ift. å få framlagt rapporten. Leveringstid til sekretariatet vart og tilpassa påsken.

Forslag til vedtak, inkl. fastsetting av datoar i pkt. 2 og 3, vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.
2. Frist for levering av ferdig rapport til sekretariatet, med opphøveleg frist 31.12.23, vert utsett frå forrige frist 21.01.24 til 18.03.24.
3. Rapporten er tenkt til kontrollutvalet sitt andre møte i 2024 (15.04.24).
4. Kontrollutvalet ber om at midlar til ferdigstilling i 2024, grunna forseinkingar jmf. dialog med kommuneadministrasjonen, vert overført frå 2023 til 2024.

PS 43/23 Orientering om postlista til Stord kommune ift. sensitive opplysningar

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Kommunedirektør Tommy Johansen var tilstades. Personal- og organisasjonssjef Siren Eldøy Hinderaker orienterte kontrollutvalet, og var bl.a. innom dette:

- Postlister vert publisert kvar dag.
- Det er to uavhengige "trinn" før utlegging på postlista. Ved eit høve var det menneskeleg svikt i begge "trinna" som gjorde at sensitiv informasjon om eit barn låg ute nokre få timar ei helg før kommuneadm. fekk skjerma dette. Kartlegging syner at svært få var inne på kommunen si heimeside den tida informasjonen låg ute.
- Datatilsynet vart som rutinen er varsla innan 72 timar, og kommunen informerte mor til barnet.
- Rutinane er styrka, bl.a ved u.off. mappestruktur gjeldande slike opplysningar, for å hindra at tilsvarande skjer igjen.
- Datatilsynet har avslutta saka, og la til grunn at det var gjort naudsynte grep.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

PS 44/23 Høyring om folkevalde si godtgjersle - uttale frå kontrollutvalet

Forslag til uttale

1. Godtgjersle for leiar i kontrollutvalet og leiar i andre sentrale utval bør vera sidestilt, også etter revidering av Forskrift om folkevalde si godtgjersle i Stord kommune.
2. Godtgjersle for øvrige medlemmar i dei same utvala bør også framleis vera sidestilt.

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Kontrollutvalet drøfta saka:

Forslag til uttale vart samrøystes vedteke.

Uttale

1. Godtgjersle for leiar i kontrollutvalet og leiar i andre sentrale utval bør vera sidestilt, også etter revidering av Forskrift om folkevalde si godtgjersle i Stord kommune.
2. Godtgjersle for øvrige medlemmar i dei same utvala bør også framleis vera sidestilt.

PS 45/23 Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tek møteprotokollane som går fram av saksutgreiinga til orientering.
2. Særskilt ansvar for gjennomgang av framtidige møteprotokollar vert fordelt slik:

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	
Formannskapet	
Utval for rehabilitering, helse og omsorg	
Utval for oppvekst og kultur	
Utval for byutvikling	

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Sekretariatet orienterte om andre politiske møte / møteprotokollar som hadde vore sidan førre kontrollutvalsmøte.

Kontrollutvalet ville arbeida på same vis som førre utval, og fordelte ansvar slik det går fram av eit samrøystes vedtak i saka.

Vedtak

1. Kontrollutvalet tek møteprotokollane som går fram av saksutgreiinga til orientering.
2. Særskilt ansvar for gjennomgang av framtidige møteprotokollar vert fordelt slik:
 - Kommunestyret: Fredrik Litleskare
 - Formannskapet: Tarjei Aamot Haga
 - Utval for rehabilitering, helse og omsorg: Randi Høgås Nesse
 - Utval for oppvekst og kultur: Inga Margrethe Fagerbakke
 - Utval for byutvikling: Nils Magne Blålid

PS 46/23 Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

A) Kurs

I starten av møtet gjennomførte Deloitte v/ Birte Bjørkelo eit 2-timars kurs i "Rollar, rolleforståing og ansvar i kontrollarbeidet" for kontrollutvalet.

B) FKT

Sekretariatet orienterte om at Forum for kontroll og tilsyn (FKT) ønskjer å få tilsendt kontaktinformasjon for alle faste medlemar i kontrollutvalet til bruk ved utsending av nyttig informasjon mv. Alle medlemane sa seg viljug til at slik informasjon kan sendast til FKT.

C) Motteken informasjon om val

Sekretariatet fortalde at det er motteke informasjon om aktuelle val i Trygg Trafikk, Valgforum og IKA Hordaland IKS.

D) Henvendingar

Førre utvalsleiar og sekretariatet informerte om to henvendingar frå tidlegare. Etter dette vart det gjort slikt samrøystes vedtak:

Vedtak

A) Kurs

Teke til orientering.

B) FKT

Kontrollutvalet ber sekretariatet senda kontaktinformasjon for dei faste medlemene i utvalet til Forum for kontroll og tilsyn (FKT) til bruk ved utsending av nyttig informasjon mv.

C) Informasjon om val

Teke til orientering.

D) Henvendingar

Teke til orientering.

RS 14/23 Val av kontrollutval 2023 - 2027 for Stord kommune

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Sekretariatet orienterte om samtalar ifm. at innstilt varamedlem for Ap/Sp i kontrollutvalet, Beate Andersen, ikkje er valbar til dette vervet grunna arbeidstilhøve i Stord kommune. Vidare at det likevel synest å vera tilstrekkeleg tal vara til kontrollutvalet frå Ap/Sp.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Referatsaka vart teken til orientering.

RS 15/23 Invitasjon til folkevaldopplæring for kontrollutvala 13.- 14. februar 2024

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det vert synt til sak PS 38/23, som også omhandlar denne samlinga.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Referatsaka vart teken til orientering.

RS 16/23 Nytt fra FKT oktober 2023

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Referatsaka vart teken til orientering.

RS 17/23 Invitasjon til Kontrollutvalgslederskolen del 2, 5.-6. februar 2024

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det vert synt til sak PS 38/23, som også omhandlar denne samlinga.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Referatsaka vart teken til orientering.

RS 18/23 Velkommen til NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2024!

Saksprotokoll 06.12.2023 - Stord kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det vert synt til sak PS 38/23, som også omhandlar denne samlinga.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak:

Referatsaka vart teken til orientering.

Saksframlegg

Saksnr: 2023/476-3
Saksbehandlar:Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	1/24	07.03.2024

Etterlevingskontroll 2023 for Stord kommune - statusrapport

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar informasjonen frå rekneskapsrevisor til orientering.

Samandrag

Rapport frå etterlevingskontrollen er tenkt som å koma opp i utvalet sitt mai-møte. Partner Else Holst-Larsen vil gje ein statusrapport i dette møtet.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet hadde «Revisjonsplan og risikovurdering i høve etterlevingskontroll 2023 for Stord kommune» som sak PS 26/23 i møte 20.09.23.

Rapport frå etterlevingskontrollen er tenkt som å koma opp i utvalet sitt møte i mai d.å. Partner Else Holst-Larsen har bede om å få gje ein statusrapport i dette møtet.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i denne saka, jf. Kommunelevingslova § 23-2 Kontrollutvalgets ansvar og myndighet som lyd m.a. slik

«Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak»

På bakgrunn av punkt b) over står det dette i kommunelova § 24-9 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Vidare går det fram av Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 m.a. dette:

«Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor
- c) regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.»

Vurderingar og verknader

Kontrollutvalet hadde som nemnt «Revisjonsplan og risikovurdering i høve etterlevingskontroll 2023 for Stord kommune» som sak PS 26/23 i møte 20.09.23. Bl.a. dette vart protokollert:

«Behandling i møtet.

Manager i Deloitte, Inger-Johanne S. Solberg, orienterte om revisjonsplan og risikovurdering i høve etterlevingskontroll 2023 for Stord kommune.

Vedrørende tema for etterlevingskontroll 2023:

- Deloitte har førebels tenkt "tilskot" som tema.

- Det kom innspel i møtet om at Deloitte gjerne også kan vurdere "sjølvkost" som alternativt tema.»

«Vedtak.

1. Kontrollutvalet tek informasjonen frå Deloitte til orientering.
2. Utvalet ber vidare om at interimrevisjonsrapport 2023 vert klar til behandling i møte kontrollutvalet 04.12.2023 med frist for levering til sekretariatet 15.11.2023.
3. Kontrollutvalet ber også om at uttale om resultatet av den forenkla etterlevingskontrollen vert levert til same møtet som årsrekneskapen for 2023 skal behandlast, normalt i mai-møtet 2024, sjølv om den nasjonale fristen er sett til 30.06.»

I saksframlegget uttrykte sekretariatet at kontrollutvalet burde få høve til å koma med innspel til fokusområde i bl.a. etterlevingskontrollen, dersom dei ønskte det, sjølv om det er revisjonen som fastset dei endelege fokusområda.

Partner i Deloitte, Else Holst-Larsen, har informert sekretariatet om at revisjonen tar til følge innspel frå kontrollutvalet og har sjølvkost som fokusområde for etterlevingskontroll 2023.

Ho gjev ein statusrapport i møtet, der det kan vera aktuelt med meir informasjon om

- Etterlevingskontroll – muligheter og begrensingar.
- Førebels status.

Konklusjon

Kontrollutvalet vil her få ei orientering om status vedr. etterlevingskontroll 2023 for Stord kommune. Endeleg rapportering kjem i utvalet sitt mai-møte, truleg integrert i sak om Stord kommune sin årsrekneskap for 2023.

Saksframlegg

Saksnr: 2023/355-18
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	2/24	07.03.2024

Eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning - statusrapport

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

Samandrag

Føremålet med denne saka er at Deloitte skal orientere kontrollutvalet om status for framdrift med denne eigarskapskontrollen.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet bestilte eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning i møte 20.04.2023, der det i sak PS 13/23 vart gjort slikt vedtak:

1. Kontrollutvalet bestiller eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning i Stord kommune frå Deloitte AS, med utgangspunkt i forslag til prosjektplan og evt. innspel under drøftinga i møtet.
2. Det vert akseptert ein samla timeressurs på inntil det timetal som ligg i forslag til prosjektplan, pkt. 1.2 og 1.3 (Hovudprosjekt og opsjon)
3. Det vert også akseptert inntil 6 timar på evt. presentasjon av rapporten i Stord kommunestyre, fakturert etter timeforbruk, jmf. prosjektplan pkt. 4.2.
4. Kontrollutvalet ønskjer at revisjonsrapport er klar frå Deloitte si side innan 31.12.2023, ferdig verifisert og med kommunedirektør/rådmann sin uttale vedlagt og/eller innarbeidd.

Av den godkjende prosjektplanen går det fram at føremålet med eigarskapskontrollen er:

Føremålet med prosjektet vil vere å undersøke og vurdere om Stord kommune har etablert tilfredsstillande system og rutinar for eigarskapsforvaltning, under dette om kommunen si eigarskapsmelding er i samsvar med lovkrav og relevante tilrådingar, om organiseringa av arbeidet med eigarskapsforvaltning er hensiktsmessig og om eigarskapsforvaltninga blir praktisert i samsvar med krav i regelverk, tilrådingar for god kommunal eigarstyring og kommunen sine egne prinsipp for eigarskapsforvaltning.

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen formulert følgjande problemstillingar:

1. Har kommunen etablert ei føremålstenleg organisering av den overordna eigarskapsforvaltninga?
2. Har kommunen ei eigarskapsmelding som oppfyller krava i regelverket?
3. I kva grad har kommunen utarbeidd ein tydeleg strategi for sine eigarskap?
4. I kva grad har kommunen etablert ei eigarstyring i samsvar med relevante lovkrav og tilrådingar for god eigarstyring i kommunal sektor? Under dette:
 - a. I kva grad har folkevalde og styremedlemmar fått tilstrekkeleg opplæring i kommunal eigarskapsforvaltning?
 - b. Er det etablert rutinar for å sikre god samansetning og kompetanse i selskapsstyra?
 - c. I kva grad stiller kommunen krav til selskapa om:
 - i. Utarbeiding av etiske retningsliner
 - ii. Registrering av styreverv
 - iii. Fastsetting av godtgjersle for styremedlemmar
 - iv. Rutinar for habilitetsvurdering
 - v. Utarbeiding av styreinstruks
 - vi. Årleg plan for styret sitt arbeid
 - vii. Evaluering av styret sitt arbeid
5. I kva grad har kommunen følgd opp selskapa i samsvar med egne rutinar for eigarstyring og føringar som er gitt til selskapa?
6. I kva grad har kommunen etablert rutinar for å sikre at kommunen blir tilstrekkeleg informert om drifta og utviklinga i selskapa?

Av prosjektplanen går det vidare fram opplysningar om opsjon (som kontrollutvalet bestilte) og om avgrensingar i revisjonen:

Eigarskapskontrollen det er lagt opp til over, er i utgangspunktet avgrensa til å omfatta kommunen sitt arbeid med overordna eigarstyring. Her nyttar ein seg av dokumentanalyse og intervju som metodiske framgangsmåtar.

Revisjonen la i tillegg inn ein opsjon, som kontrollutvalet også bestilte, på å inkludere ei spørjeundersøking eller ein serie med strukturerte intervju, der ein ber styremedlemmar valt av kommunen, styreleiarar (og ev. daglege leiarar) i selskap der Stord kommune har ein vesentleg eigardel svarta på:

- I kva grad selskapa har etablert ein praksis i samsvar med kommunen sine føringar
- I kva grad selskapa opplever at kommunen utøver ein tydeleg og hensiktsmessig eigarskapsforvaltning

Føremøn med denne opsjonen, er at kontrollutvalet får meir innsikt i korleis selskapa vurderer både kommunen som eigar og sin eigen praksis når det gjeld å følgja opp dei krav og føringar Stord kommune som eigar stiller til selskapa.

Vedtakskompetanse

Det er kontrollutvalet som har ansvar for å gjennomføre slike revisjonar. Det er likevel kommunestyret som har avgjerdsmynde i saka, etter innstilling frå kontrollutvalet, når revisjonsrapport ligg føre, jf. kommunelova § 23-4.

Vurderingar og verknader

Informasjon i saksframlegg til kontrollutvalsmøte 20.09.2023.

I dette møtet vil Deloitte orientere om status og framdrift så langt i prosjektet. Deloitte vert også utfordra på å ta opp med kontrollutvalet dersom dei ser forhold (raude eller gule flagg) som gjer at det bør gjerast endringar i bestillinga.

Deloitte er beden om å gje ei skriftleg tilbakemelding, som kunne inngå i saksframlegget. Sekretariatet mottok slik orientering frå forvaltningsrevisor Kjersti Gjuvslund i epost av 08.09.2023:

«Følgande er status for overordna eigarskapskontroll i Stord kommune:

- Revisjonen har utsett oppstarten av dette prosjektet, då me for tida har mange parallelle eigarskapskontrollar og me gjennomfører desse fortløpande med stort sett same team av medarbeidarar. Dette for å sikre kompetanse og effektiv gjennomføring av prosjekta.
- Oppstartsbrief med dokumentførespurnad er sendt til kommunen, der frist for oversending av dokumentasjon blei sett til tysdag 5. september. Administrasjonen har bedt om, og fått, utsett frist til fredag 15. september.
- Per i dag ser ikkje revisjonen risiko for forseinkingar i prosjektet (med atterhald om at etterspurt dokumentasjon blir oversendt innan 15.09, intervjuobjekt stiller til intervju mv.)»

Sekretariatet mottok tlf. frå økonomisjefen 12.09.23 om at det kunne vera utfordringar med å få fram all etterspurt dokumentasjon som Deloitte har etterspurt innan gjevne fristar, bl.a. grunna arbeid relatert til kommuneval og budsjettarbeid. Det vart formidla frå sekretariatet at hovudmottakar av den informasjonen må vera Deloitte, men at tid for ferdigstilling totalt sett kan drøftast i møtet. Ettersom første møte i året brukar å vera mellom medio februar og ei veke ut i mars, kan det td. gå bra om leveringsfrist for Deloitte vert utsett frå 31.12.23 til 21.01.24. Om det igjen medfører at nokre av kostnadene med revisjonsarbeidet kjem i nytt år, kan dette takast opp ved årsskiftet ift. evnt. overføring av nokre midlar frå 2023 til 2024.

Kontrollutvalet fatta slik vedtak 20.09.23 i sak PS 27/23

1. «Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.
2. Leveringsfrist vert utsett frå 31.12.23 til 21.01.24.

3. Dersom utsett leveringsfrist medfører at kostnader berekna i 2023 kjem i 2024, ber utvalet om busjettoverføring til nytt år»

Informasjon etter møtet i september.

Sekretariatet mottok slik informasjon frå Deloitte i epost av 29.09.23:

«I samband med pågåande overordna eigarskapskontroll i Stord kommune har vi tidlegare informert om forseinkingar i oversending av dokumentasjon frå kommunen. Vi vil med dette informere om at vi framleis ikkje har mottatt etterspurd dokumentasjon frå kommunen. Vi har fått tilbakemelding om at det først vil vere mogeleg å få dette oversendt etter veke 41, men vi har ikkje lukkast med å få tilbakemelding frå kommunen på innan kva dato vi kan vente å få dette tilsendt.

Det er på bakgrunn av dette auka risiko for forseinking i denne eigarskapskontrollen. Vi vil fortsette med å følgje opp kommunen for å prøve å få meir informasjon om vegen vidare og om dei eventuelt treng meir rettleiing.»

Sekretariatet etterspurde ny status hjå Deloitte 23.11.23, og fekk slik svar 24.11.23:

«Dette er status i pågåande eigarskapskontroll i Stord kommune:

- «Sidan førre status (sendt 29. september) har vi fått tilsendt dokumentasjon frå kommunen. Opphavelig frist for oversending av dokumentasjon var 5. september og vi fekk dokumentasjonen oversendt 31. oktober.
- Vi har gjennomført tre intervju som snarleg blir sendt på verifisering. Det står att eit intervju som har blitt utsett grunna sjukdom.
- Vi ønsker i løpet av desember å gjennomføre strukturerte intervju med styreleiar og dagleg leiar i selskap der kommunen har meir enn 20 prosent eigardel. Dette avhenger av at kommunen sender oss oversikt over og kontaktinformasjon til styremedlem i selskap der kommunen har eigardel (vi har etterspurt, men ikkje fått dette)
- Det har vore utfordringar knytt til at e-postmottakarar i Stord kommune ikkje får e-postar sendt frå oss (e-postar blir sett i karantene av brannmur). Dette har ført til noko meirarbeid, då vi mellom anna har måtte ringe og booke om intervju fordi invitasjon ikkje har dukka opp hos mottakar)
- Basert på forseinkingar frå kommunen si side i dette prosjektet vil det ikkje vere mogeleg å få ferdigstilt denne rapporten samt sendt den på verifisering og høyring i kommunen innan 21. januar. Vi foreslår ny frist for levering i utgangen av februar.»

Kontrollutvalet fatta slik vedtak 06.12.23 i sak PS 42/23

1. «Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.
2. Frist for levering av ferdig rapport til sekretariatet, med opphavelig frist 31.12.23, vert utsett frå forrige frist 21.01.24 til 18.03.24.
3. Rapporten er tenkt til kontrollutvalet sitt andre møte i 2024 (15.04.24).
4. Kontrollutvalet ber om at midlar til ferdigstilling i 2024, grunna forseinkingar jmf. dialog med kommuneadministrasjonen, vert overført frå 2023 til 2024.»

I skrivane stund er det ikkje motteke informasjon om ytterlegare forseinking. Sekretariatet føreset derfor at prosjektet er i rute og at ferdig rapport kjem opp som sak i neste kontrollutvalsmøte.

Konklusjon

Sekretariatet har ikkje motteke informasjon om avvik i høve noverande køyreplan, og føreset derfor at prosjektet er i rute og at ferdig rapport kjem opp som sak i neste kontrollutvalsmøte.

Saksframlegg

Saksnr: 2024/49-1
Saksbehandlar: Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	3/24	07.03.2024

Årsmelding 2023 for Stord kontrollutval

Forslag til innstilling

Kommunestyret godkjenner årsmelding 2023 for kontrollutvalet i Stord kommune.

Samandrag

Sekretariatet har laga forslag til utvalet si årsmelding for 2023. Årsmeldinga frå kontrollutvalet må reknast som ein del av den lovpålagte rapporteringa frå utvalet til kommunestyret.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Årsmelding 2023 for Stord kontrollutval

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Sekretariatet har utarbeidd forslag til årsmelding for kontrollutvalet i Stord kommune for 2023. Årsmeldinga skal gje oversikt over kva kontrollutvalet har arbeidd med i året som gjekk.

Vedtakskompetanse

Det er kommunestyret som har vedtakskompetanse i saker som vert rapportert frå kontrollutvalet, jf. kommunelova § 23-5 der det står dette:

«Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget.»

Vurderingar og verknader

Føremålet med årsmeldinga skal vera å rapportere resultata av kontrollutvalet sitt arbeid til kommunestyret, som er kontrollutvalet sin oppdragsgjevar. Årsmeldinga peikar både på behandling av saker som er slutført frå kontrollutvalet si side og på kva som må følgjast opp vidare framover.

Årsmeldinga frå kontrollutvalet må reknast som ein del av den pålagde rapporteringa frå utvalet til kommunestyret. Sekretariatet meiner difor at det vil vera naturleg at kommunestyret godkjenner årsmeldinga i eiga politisk sak, slik det og har vore gjort i ei årrekke.

Konklusjon

Det blir på bakgrunn av dette tilrådd at utvalet legg fram årsmelding for kontrollutvalet for 2023 til godkjenning i kommunestyret.

ÅRSMELDING 2023

FOR KONTROLLUTVALET

I

STORD KOMMUNE

1 Føremål og oppgaver for kontrollutvalet

Føremålet med kontrollutvalet sitt arbeid er å medverke til at det vert allmenn tillit til at kommunen sine oppgaver vert løyst på best mogleg måte, og i samsvar med gjeldande lover og forskrifter. I kommunelova finn ein kap. 23 «Kontrollutvalgets virksomhet». I § 23-1 står det mellom anna:

«Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.»

I kommunelova § 23-2 står det m.a.:

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp. at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

2 Samansetjing av kontrollutvalet

Kontrollutvalet for perioden 2019 – 2023 var slik samansett:

Fredrik Litleskare (H)	Leiar, og kommunestyremedlem
Stian Djuvsland (FrP)	Nestleiar
Rigmor Svanberg (FrP)	Medlem (friteken av Kst 25.11.21 PS 53/21)
Gunnhild Kristin Borlaug (FrP)	Medlem (ny medlem frå 25.11.21 PS 53/21)
Astrid-Cecilie F. Aleksandersen (Ap)	Medlem
Tore Jubskås (Sp)	Medlem

Minst ein av dei valde skal og ha sete i kommunestyret. Fredrik Litleskare var kommunestyremedlem, også i den perioden.

Kontrollutvalet for perioden 2023 – 2027 er slik samansett:

Tarjei Aamot Haga (A)	Leiar, og kommunestyremedlem
Nils Magne Blålid (SV)	Nestleiar
Inga Margrethe Fagerbakke (A)	Medlem
Fredrik Litleskare (H)	Medlem og kommunestyremedlem
Randi Høgås Nesse (uavh.)	Medlem

Minst ein av dei valde skal og ha sete i kommunestyret. Tarjei Aamot Haga og Fredrik Litleskare er kommunestyremedlemar.

3 Om verksemda til kontrollutvalet i 2023

- Kontrollutvalet i Stord kommune hadde 5 møter i 2023 og handsama 46 politiske saker og 18 referatsaker.

- Ordfører har møterett i kontrollutvalet.
- Rådmann og andre tilsette i kommunen har møtt når dei har vorte innkalla.
- Revisjonen har møtt på alle møta i kontrollutvalet
- Kontrollutvalet har fått tilgang til den informasjonen det vart bede om.

4 Sekretariatsordninga

I kommunelova § 23-7 står det at kommunestyret skal sørgja for sekretærbistand til kontrollutvalet som tilfredsstiller utvalet sitt behov. Sekretærfunksjonen kan ikkje leggest til kommunen sin administrasjon.

Utdrag frå kommunelova § 23-7:

Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstiller utvalgets behov. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen.

Sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune er sekretær for kontrollutvalet i Stord kommune, og kontrollsjef Hogne Haktorson har møtt på alle møta. Sekretariatet var i 2023 også sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune, samt kontrollutvala i desse kommunane: Kvinnherad, Bømlo, Fitjar, Tysnes, Austevoll, Bjørnafjorden, Ulvik, Eidfjord, Kvam, Ullensvang, Øygarden, Samnanger, Vaksdal og Askøy. I tillegg til dette var sekretariatet også settesekretariat for Møre og Romsdal fylkeskommune sitt kontrollutval i heile 2023.

Hausten 2022 vart det gjennomført ny konkurranse om sekretariatstenester for fem kommunar i Sunnhordland. Vestland fylkeskommune held etter det fram som sekretariat for kontrollutvalet i Stord kommune og dei øvrige fire kommunane frå 01.01.23. til 31.12.2024, med opsjon på 1 + 1 år.

5 Revisjonsordninga og revisjonstenesta

Revisjonsordninga.

Kontrollutvalet skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med den kommunale forvaltninga. Utvalet må halda seg orientert om kva saker revisjonen arbeider med og føra tilsyn med at revisjonsarbeidet er à jour og føregår i samsvar med forskrift og vedtak.

Stord kommune har nytta kjøp av revisjonstenester som revisjonsordning frå 01.01.2006.

Revisjonstenesta.

Konkurranse for ny avtaleperiode – frå 01.07.2021 – gjekk føre seg vinter/vår 2020/2021. Kontrollutvalet gav si innstilling i møte 19.04.21 (PS 19/21). Kommunestyret vedtok innstillinga i sitt møte 27.05.21 (PS 12/21):

«Kommunestyret i Stord kommune vel Deloitte AS som revisor frå 01.07.2021 – 30.06.2025.»

Deloitte AS har lagt fram revisjonsmelding, slik kravet er, samt lagt fram rapportar og annan informasjon om revisjonen sitt arbeid.

På grunnlag av revisjonen sine rapportar, rekneskapsplan og annan informasjon, har utvalet ført tilsyn med at forvaltninga er i samsvar med gjeldande lover, forskrifter og vedtak. Utvalet skal vidare i samarbeid med revisjonen gjennomføra ei systematisk vurdering av bruk og forvaltning av dei kommunale midlar, med utgangspunkt i oppgåver, ressursbruk og oppnådde resultat (forvaltningsrevisjon).

Til dagleg er det den valde revisor som utfører tilsynet og kontrollen mot kommunen, men kontrollutvalet har eit eige ansvar med å sjå til at arbeidet vert tilfredsstillande utført. Kommunelova stiller krav om at utvalet sjølv må visa ei aktiv haldning. For å få utført det arbeid utvalet er pålagt, er ein avhengig av god kommunikasjon med kommunestyret, administrasjonen i kommunen og revisor. Samarbeidet har vore godt med dei aktuelle aktørane. Ansvarleg revisor har vore partner i Deloitte AS, Else Holst-Larsen. I tråd med regelverket er eigenvurdering for at Deloitte AS er uavhengig i høve til Stord kommune, lagt fram for kontrollutvalet.

Utanom revisjon av årsrekneskapan, har revisor og gjennomført forenkla etterlevingskontroll, laga revisjonsplan og lagt fram interimrevisjonsrapport, som alle er handsama i kontrollutvalet.

6 Forvaltningsrevisjon.

Ei av dei viktigaste oppgåvene til kontrollutvalet er å gjennomføre forvaltningsrevisjon av kommunen si verksemd samt med selskap der kommunen har eigarinteresser, og er ei av utvalet sine lovpålagde oppgåver. Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal nytte for å sikre at kommunen på best mogleg måte tek omsyn til innbyggjarane sine behov og rettar.

I kommunelova § 23-2 står det:

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon med kommunens virksomhet samt med selskaper som kommunen har eierinteresser i.

Det står vidare i kommunelova § 23-3:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

6.1 Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024

Kommunen skal, etter lova, utarbeide ein plan for forvaltningsrevisjon slik at gjennomføring av forvaltningsrevisjon vert utført på ein planmessig måte og for å sikre at kommunestyret vel ut dei mest relevante prosjekta. Planen skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering.

I kommunelova § 23-2 står det:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen."

På kontrollutvalet sitt møte 11.12.2019 bestilte utvalet oppstart av nytt planarbeid, og ba KPMG gjennomføra risiko- og vesentlegvurderingar i Stord kommune, samt utarbeida forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024.

Plan for forvaltningsrevisjon blei vedteken i kommunestyremøte 24.09.2020. (PS 53/20), der det vart fatta slik vedtak:

1. Forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024 for Stord kommune vert vedteken slik den ligg føre.
2. Planen erstattar plan for forvaltningsrevisjon gjeldande perioden 2016 – 2020.
3. Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2024.
4. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å føreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innafør dei utvalde områda i planen.
5. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjera denne evalueringa.
6. Kontrollutvalet skal rapportere resultatet av forvaltningsrevisjonar til kommunestyret etter kvart.

Rullering av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024

I tråd med pkt. 5 overfor gjennomførte kontrollutvalet saman med Deloitte ei evaluering hausten 2022, medan endeleg vedtak vart gjort 14.02.23 i sak PS 7/23.

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024-2028

Kontrollutvalet bestilte i møte 06.12.2023 oppstart av ROV for ny planperiode, der forslag til prosjektplan vart handsama i sak PS 39/23. Dette vart vedteke:

1. Kontrollutvalet ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderingar (ROV) av verksemda i Stord kommune og verksemda i kommunen sine selskap og av Stord kommune sin eigarskap i selskap.
2. Vidare ber kontrollutvalet Deloitte AS utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028.
3. Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i første møte i kontrollutvalet i 2024 og at prosessmøte 2 skal gjennomførast i kontrollutvalet i april 2024.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for 2024 – 2028 skal leggjast fram for kommunestyret i juni 2024.

6.2 Gjennomføring av prosjekt innan forvaltningsrevisjon

Pkt. 6.3 gjeld forvaltningsrevisjonsrapport som vart levert i 2023.

Pkt. 6.4 - 6.6 gjeld oppfølging av tidlegare forvaltningsrevisjonar.

6.3 Forvaltningsrevisjon av effektivitet og kvalitet i tenester til psykisk utviklingshemma i Stord kommune

Kommunestyret i Stord kommune handsama forvaltningsrevisjonsrapport om effektivitet og kvalitet i tenester til personar med utviklingshemming i møte 11.05.2023, sak PS 12/23. Rapporten har hovudfokus på tenester til psykisk utviklingshemma. Det vart gjort slik vedtak etter innstilling frå kontrollutvalet:

«På bakgrunn av gjennomført forvaltningsrevisjon om effektivitet og kvalitet i tenester til personar med utviklingshemming, ber kommunestyret rådmannen syta for å:

1. Arbeida vidare med å tilby eit tilstrekkeleg variert arbeids- og aktivitetstilbod som er tilpassa behova og ønska til brukarane.
2. Sikra at personar som har fått vedtak om støttekontakt får innfridd tenestene, ev. vurderer alternative ordningar i ein overgangsperiode.
3. Sikra systematisk oppfølging og førebygging av sjukefråvær i alle avdelingar i eining for habilitering.

4. Arbeida vidare med å sikra at tilsette og vikarar får tilstrekkeleg opplæring i avviksrutinar og kva som skal meldast som avvik, samt sørgja for tilbakemelding til meldar og at avvik blir brukt til læring og forbetring av tenestene.
5. Utarbeida kompetanseplanar for eining for habilitering og underliggjande avdelingar.
6. Etablere system for å henta inn og gjera bruk av erfaringar frå brukarar og deira pårørande i forbetningsarbeid.
7. Kommunestyret ber også om at rådmannen lagar ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 31.08.2023 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.»

På bakgrunn av pkt. 7 i vedtaket overfor, behandla kontrollutvalet handlingsplanen i møte 06.12.23, sak PS 41/23, og fatta slik vedtak:

1. «Kontrollutvalet tar tilbakemeldinga frå kommunedirektøren, når det gjeld forvaltningsrevisjon om effektivitet og kvalitet i tenester til personar med utviklingshemming, til orientering.
2. Kontrollutvalet ber om å få tilsendt ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjonen til andre møte i utvalet, våren 2024. Dette inklusiv:
 - o vurdering av vidare oppfølging, der handlingsplanen fortalde at dette var avhengig av endeleg budsjett for 2024.
 - o Status vedr. utvikling innan sjukefråværet.
 - o Status vedr. gjennomtrekk i stillingar.
 - o Status vedr. kompetanse innan fagområdet.
3. Tilbakemeldinga vert å sende sekretariatet innan 03.04.2024.
4. Utvalet ber og om at kommunedirektøren gjev munnleg informasjon i kontrollutvalet sitt møte 15.04.24.»

Kontrollutvalet vil informera om oppfølgingsarbeidet vidare, i årsmelding for 2024.

6.4 Forvaltningsrevisjon av førebyggjande arbeid for barn og unge

Kontrollutvalet bestilte forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge. Revisjonsrapport kom opp i kontrollutvalet sitt møte 23.05.2023 (PS 20/22), som innstilte overfor kommunestyret, der rapporten kom til handsaming 21.06.2022 (PS 26/22). Kommunestyret fatta slik vedtak:

«På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport om førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune, ber kommunestyret rådmannen om å:

1. Etablere ei overordna oversikt over mål og planar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og sikre tilstrekkeleg operasjonalisering av måla som er sett for tenestene på området.
2. Sikre tydeleggjering av oppgåver, rollar og ansvar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge. Under dette:
 - a) Tydeleggjere oppgåver og ansvar i dei tilfella der fleire tenester har overlappende ansvar og det dermed er risiko for at oppfølginga kan gleppe.
 - b) Tydeleggjere rollar og ansvar knytt til bruk av stafettloggen.
3. Sikre at alle tilsette er tilstrekkeleg kjend med
 - a) kva som ligg til ansvar og oppgåver som koordinator for arbeid med individuell plan.
 - b) rutinar og verktøy som er etablert for å sikre kartlegging og oppfølging av barn med behov for oppfølging.
4. Etablere rutinar som sikrar at tenester etterspør samtykke frå foreldre om overføring av informasjon til relevante instansar, i tilfelle der familiar med utsette barn skal flytte frå kommunen.
5. Leggje til rette for at fleire tilsette i kommunen har god kunnskap om BTI-modellen og dermed til dømes kan gjennomføre opplæring i BTI-metodikken for andre tilsette.

6. Sikre at det blir etablert klare samarbeidsstrukturar og tilstrekkeleg tverrsektorielle møteplassar mellom sentrale tenester i OKU og RHO som jobbar opp mot barn og familiar i kommunen.
7. Etablere rutinar for å melde avvik knytt til samhandlinga mellom tenestene i det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge, og rutinar for å følgje opp slike avvik.
8. Lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.11.2022 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.»

Handlingsplanen, og vidare oppfølging av denne, vart handsama av kontrollutvalet i

- møte 01.12.22 (sak PS 38/22)
- møte 20.09.23 (sak PS 30/23)

I sak PS 30/23 vart det fatta slik vedtak:

1. «Kontrollutvalet tar tilbakemeldinga frå kommunedirektør når det gjeld forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune til orientering.
2. Kontrollutvalet ber om å få tilsendt ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjonen til andre møte i utvalet, våren 2024.
3. Tilbakemeldinga vert å sende sekretariatet innan 18.03.2024.»

Kontrollutvalet vil informera om oppfølgingsarbeidet vidare, i årsmelding for 2024.

6.5 Forvaltningsrevisjon innan beredskap.

Kontrollutvalet bestilte forvaltningsrevisjon innan beredskap i møte 15.10.2020 (sak PS 34/20)

Innstilling i høve endeleg rapport var oppe i kontrollutvalet 19.05.21 (PS 26/21). Med endra ordlyd i pkt. B8, vedtok kommunestyret innstillinga i sitt møte 27.05.21 (PS 16/21):

«På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan beredskap i Stord kommune ber kommunestyret rådmannen syta for vurderingar og utarbeiding av aktuelle tiltaksplanar i høve desse tilrådingane:

- A1. Kommunen skal utarbeide ny ROS-analyse så snart som mogleg.
- A2. Kommunen skal etablere ein tydelig plan for krisekommunikasjon som del av overordna beredskapsplan.
- B1. Kommunen skal vurdere å styrka ressursar innafor eksisterande rammer knytt til arbeid med beredskap på administrativt nivå i kommunen.
- B2. Kommunen bør planlegge for fullstendig bortfall av IKT-tenester i kommunen.
- B3. Kommunen bør vurdere å gjennomføre ei fullskalaøving med bortfall av alle digitale tenester, inkludert naudnett, DAB-radio, satellitt-kommunikasjon, etc.
- B4. Kommunen skal synleggjere korleis forskjellige risiko- og tryggleiksfaktorar kan verke inn på kvarandre ved neste revidering av ROS, spesielt i samband med IKT.
- B5. Kommunen skal kontrollere at planane vert reviderte jamleg for å sikre at dei blir levande dokument. Alle planar bør òg syna kva tid planane er reviderte og oppdaterte.
- B6. Kommunen skal etablere rutinar for dokumentasjon av gjennomgang av beredskapsplanar for tilsette.
- B7. Kommunen skal etablere eit system der revidert plan må godkjennast av andre enn den som har ansvar for den konkrete planen for å bli rekna som revidert.
- B8. Kommunen skal ha rutinar for å gjera skriftlege evalueringar i etterkant av øvingar.
- C1. Kommunen skal vurdere å inngå avtale om beredskap med fleire overnattingsstader i, eller i tilknytning til, kommunen.

- C2. Kommunen skal vurdere om dei tilsette bør vere meir aktivt med i revisjon av planane.
- C3. Kommunen skal vurdere om tilsette kan gis opplæring i beredskapsarbeidet i eiga eining.
- C4. Kommunen bør vurdere å samle arbeidet med IT-tryggleik, plan for opplæring i IT-tryggleik og oppfølging av opplæring i IT-tryggleik på same stad i kommunen, for å sikre betre oversyn over den generelle IT-tryggleika.

Rådmannen vert og beden om:

- D1. Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.10.2021 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.
- D2. At tilråding om tiltak innan beredskap som krev politiske vedtak, vert teke opp som politisk sak etterkvart, i dei organ som har innstillingskompetanse og vedtakskompetanse.»

Det har vore mange oppfølgingar i kontrollutvalet etter at vedtaket var gjort, sist i møte 20.09.2023, der det i sak PS 29/23 vart gjort slik vedtak:

- 1. «Kontrollutvalet ser positivt på det forbetningsarbeidet som er utført i samband med forvaltningsrevisjon innan beredskap i Stord kommune.
- 2. Utvalet ber kommunedirektøren koma med ny skriftleg status, særleg for pkt. B2 og B3 og delvis pkt. B5 til første møte i utvalet, hausten 2024.
- 3. Ny statusrapport vert å senda til sekretariatet innan 28.08.24.»

Kontrollutvalet vil informera om oppfølgingsarbeidet vidare, i årsmelding for 2024.

6.6 Forvaltningsrevisjon om plan- og byggesakshandsaming.

Kontrollutvalet tok 24.09.19 initiativ til Forvaltningsrevisjon om plan- og byggesakshandsaming i sak PS 45/19.

Rapport etter forvaltningsrevisjonen vart handsama av kontrollutvalet 11.03.20 (sak PS 4/20), som innstilte overfor kommunestyret.

I kommunestyremøte 14.05.2020 (sak PS 21/20), fatta kommunestyret slik vedtak:

«På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan plan og byggesakshandsaming ber kommunestyret rådmannen syta for å:

- 1. Følgje opp og avklare behovet for å implementere eit eige sakshandsamingssystem for byggesakshandtering.
- 2. Iverksette tiltak for å sikre at avvikssystemet også vert nytta innanfor byggesakshandsaminga.
- 3. Etablere arbeidsrutinar som sikrar gjennomføring og oppfølging av tilsyn, irekna å vurdere om dei har tilstrekkelig kapasitet for å gjennomføre tilsyn i samsvar med målsetting og regelverk.
- 4. Etablere og implementere tydelege samhandlingsrutinar mellom Regulering, bygg og Oppmåling (RBO), Stord kommunalteknikk (SKT) og vegmynde.
- 5. Prioritere arbeidet med å oppdatere det kommunale planverket.
- 6. Sikre at all relevant rådgjeving og rettleiing vert dokumentert i samsvar med forvaltningslova.
- 7. Etablere tiltak for å sikre at førebels svar vert sendt ut på alle byggesaker kor sakshandsaminga overgår fire veker.
- 8. Det vert laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.09.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.»

Handlingsplanen, og vidare oppfølging av denne, vart handsama av kontrollutvalet i

- møte 08.09.20 (sak PS 23/20)
- møte 04.03.21 (sak PS 05/21)
- møte 31.08.21 (sak PS 31/21)
- møte 02.12.21 (sak PS 39/21)
- møte 15.09.22 (sak PS 26/22)
- møte 14.02.23 (sak PS 03/23)
- møte 20.09.23 (sak PS 28/23)

I sistnemnte møte vart det gjort slik vedtak:

- «1. Kontrollutvalet konstaterer at utarbeiding av ny vegnorm vert ivareteke som del av pågåande kommuneplanarbeid.
2. Kontrollutvalet er elles nøgd med oppfølgingsarbeidet som har vore, og vel å lukka vidare oppfølging frå utvalet si side.
3. Utvalet ønskjer lukke til med vidare utviklingsarbeid på saksfeltet.»

Kontrollutvalet har tradisjon for å tenka slik at ein revisjon ikkje er ferdig før også oppfølginga i etterkant av revisjonen er gjort, sjølv om det som her har blitt i alt 7 oppfølgingar over 3 år før utvalet sa seg nøgd med oppfølgingsarbeidet. Gledeleg at beredskapsarbeidet er kome styrka ut i denne tida.

7 Eigarskapskontroll.

I den nye kommunelova er selskapskontroll erstatta med forvaltningsrevisjon i selskap, og eigarskapskontroll. Dette står om eigarskapskontroll i kommunelova § 23-2 d:

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv.

Det står i tillegg litt meir utfyllande om eigarskapskontrollen i kommunelova § 23-4:

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

7.1 Plan for eigarskapskontroll.

Kommunen skal, etter lova, utarbeide ein plan for eigarskapskontroll slik at kontrollen med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap vert utført på ein planmessig måte og for å sikre at kommunestyret vel ut dei mest relevante prosjekta. Planen skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering.

Følgjande står om plan for eigarskapskontroll i kommunelova § 23-4:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen

Plan for eigarskapskontroll vart vedteken i kommunestyremøte 24.09.2020. (PS 54/20), der det vart fatta slik vedtak:

1. Forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024 for Stord kommune vert vedteken slik den ligg føre.
2. Planen erstattar plan for selskapskontroll gjeldande perioden 2016 – 2020.
3. Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2024.
4. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å foreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innafor dei utvalde områda i planen.
5. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjera denne evalueringa.
6. Kontrollutvalet skal rapportera resultatet av eigarskapskontrollar til kommunestyret.

Rullering av plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024

Jmf. pkt. 5 i vedtaket over, hadde kontrollutvalet sak om det i møte 01.12.23. (PS 40/22). Kontrollutvalet vedtok der at gjeldande plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024 vert vidareført slik den ligg føre.

Plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028

Kontrollutvalet bestilte i møte 06.12.2023, sak PS 39/23, oppstart av ROV for ny planperiode, der forslag til prosjektplan vart handsama. Dette vart vedteke:

- «1. Kontrollutvalet ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderingar (ROV) av verksemda i Stord kommune og verksemda i kommunen sine selskap og av Stord kommune sin eigarskap i selskap.
2. Vidare ber kontrollutvalet Deloitte AS utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028.
3. Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i første møte i kontrollutvalet i 2024 og at prosessmøte 2 skal gjennomførast i kontrollutvalet i april 2024.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for 2024 – 2028 skal leggst fram for kommunestyret i juni 2024.»

7.2 Prosjekt innan eigarskapskontroll.

Kontrollutvalet bestilte eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning i møte 20.04.2023, der det i sak PS 13/23 vart gjort slikt vedtak:

- «1. Kontrollutvalet bestiller eigarskapskontroll av overordna eigarskapsforvaltning i Stord kommune frå Deloitte AS, med utgangspunkt i forslag til prosjektplan og evt. innspel under drøftinga i møtet.
2. Det vert akseptert ein samla timerressurs på inntil det timetal som ligg i forslag til prosjektplan, pkt. 1.2 og 1.3 (Hovudprosjekt og opsjon)
3. Det vert også akseptert inntil 6 timar på evt. presentasjon av rapporten i Stord kommunestyre, fakturert etter timeforbruk, jmf. prosjektplan pkt. 4.2.
4. Kontrollutvalet ønskjer at revisjonsrapport er klar frå Deloitte si side innan 31.12.2023, ferdig verifisert og med kommunedirektør/rådmann sin uttale vedlagt og/eller innarbeidd.»

Av den godkjende prosjektplanen går det fram at føremålet med eigarskapskontrollen er:

«Føremålet med prosjektet vil vere å undersøke og vurdere om Stord kommune har etablert tilfredsstillande system og rutinar for eigarskapsforvaltning, under dette om kommunen si eigarskapsmelding er i samsvar med lovkrav og relevante tilrådingar, om organiseringa av arbeidet med eigarskapsforvaltning er hensiktsmessig og om eigarskapsforvaltninga blir praktisert i samsvar med krav i regelverk, tilrådingar for god kommunal eigarstyring og kommunen sine eigne prinsipp for eigarskapsforvaltning.»

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen formulert følgjande problemstillingar:

1. «Har kommunen etablert ei føremålstenleg organisering av den overordna eigarskapsforvaltninga?
2. Har kommunen ei eigarskapsmelding som oppfyller krava i regelverket?
3. I kva grad har kommunen utarbeidd ein tydeleg strategi for sine eigarskap?
4. I kva grad har kommunen etablert ei eigarstyring i samsvar med relevante lovkrav og tilrådingar for god eigarstyring i kommunal sektor? Under dette:
 - a. I kva grad har folkevalde og styremedlemmar fått tilstrekkeleg opplæring i kommunal eigarskapsforvaltning?
 - b. Er det etablert rutinar for å sikre god samansetning og kompetanse i selskapsstyra?
 - c. I kva grad stiller kommunen krav til selskapa om:
 - i. Utarbeiding av etiske retningslinjer
 - ii. Registrering av styreverv
 - iii. Fastsetting av godtgjersle for styremedlemmar
 - iv. Rutinar for habilitetsvurdering
 - v. Utarbeiding av styreinstruks
 - vi. Årleg plan for styret sitt arbeid
 - vii. Evaluering av styret sitt arbeid
5. I kva grad har kommunen følgd opp selskapa i samsvar med eigne rutinar for eigarstyring og føringar som er gitt til selskapa?
6. I kva grad har kommunen etablert rutinar for å sikre at kommunen blir tilstrekkeleg informert om drifta og utviklinga i selskapa?»

Prosjektet er av ulike grunnar vorte noko forseinka, og det er no tenkt levering i mars 2024. Då kjem rapporten til behandling både i kontrollutvalet og kommunestyret i vårhalvåret 2024.

8 Rekneskapsrevisjon.

Revisjon av årsrekneskapen er ein heilt sentral del av eigenkontrollen i kommunen. Revisor skal gje tryggleik for at ein kan stole på informasjonen kommunen gjev om økonomien sin.

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen blir revidert på ein forsvarleg måte. Utvalet er difor avhengig av at revisor i tilstrekkeleg grad rapporterer om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalet og revisor har ein god dialog og god forståing av sine oppgåver, er viktige føresetnader for å skape tryggleik for at revisjonsarbeidet blir forsvarleg utført.

I kommunelova § 23-2 står mellom anna dette:

Kontrollutvalget skal påse at

- a) Kommunen eller fylkeskommunen sine årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte

Dette står om rekneskapsrevisjon i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) Kommunen eller fylkeskommunen sine årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) Regnskapsrevisjonen blir utført i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor
- c) Regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravet i kapittel 2 og 3

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

8.1 Rekneskap for Stord hamnestell for 2023:

Einingsleiar med Stord hamnestell som ansvarfelt, var tilstades og svara på spørsmål frå kontrollutvalet, då årsrekneskapen vart handsama i møte 22.05.23 (PS 18/23).

I ordskiftet mellom utval, administrasjon og revisor, var ein bl.a. innom dette:

- Variable inntekter for hamnestellet, men godt resultat i 2022
- Sårbart med få tilsette. Heldigvis lågt sjukefråvær.

Følgjande uttale vart fatta:

- «Kontrollutvalet registrerer at Stord hamn i 2022 har driftsinntekter på kr. 17 162 000 og eit netto driftsresultat er på kr 2 842 000. Det gjev eit driftsresultat på 16,56 % (Sett opp mot sum driftsinntekter), dvs. godt over tilrådinga til TBU.
- Kontrollutvalet støttar seg til Deloitte sin uttale om den økonomiske situasjonen for Stord hamn for året 2022, og har ikkje øvrige merknader til denne enn dei som er omtalt i saksframlegget.
- Uttalen vert send kommunestyret via utval for plan og utvikling og/eller via formannskapet.»

8.2 Årsrekneskap for Stord kommune for 2022.

Kontrollutvalet handsama i møte 22.05.2023, (PS 19/23) årsrekneskapen for 2022 i Stord kommune. Administrasjonen var denne gongen ikkje representert på møtet.

I uttalen gjorde kontrollutvalet bl.a. merksam på følgjande tilhøve overfor kommunestyret:

- Kontrollutvalet er uroa over utviklinga innan:
 - Svekkja driftsresultat siste åra; (2020: 4,01% | 2021: 1,97% og 2022: 0,11%). TBU anbefaling er 1,75%.
 - Auka lånegjeld som pr 31.12.2022 er på 3,115 milliard kroner. Korrigert for utlån og ubrukte lånemidlar er lånegjelda 2,654 milliard kroner. Korrigert tal er anbefalt av Riksrevisjonen å ligga under 75% av driftinntektene. For Stord kommune: (2015: 99,4% | 2016: 102,4% | 2017: 109,9% | 2018: 123,1% | 2019: 126,8% | 2020: 127,5% | 2021: 137,8% og 2022: 144,9%).
 - Framleis høgt sjukefråvær, særleg innan omsorgssektoren (opp mot 16%).
- Det vert tilrådd at Stord kommune prioriterer å sette fokus på tilrådingane i revisjonsrapport 2022 nr. 4 frå Deloitte
- Dei ikkje-økonomiske krava i kommunelova § 14-7 c- f er omtalt i årsberetninga på ein tilfredsstillande måte
- Dei ikkje-økonomiske krava i kommunelova § 25-2 er omtalt i årsberetninga på ein tilfredsstillande måte

8.3 Etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga

Deloitte gjennomførte etterlevingskontroll med reglar og vedtak for økonomiforvaltninga i Stord kommune, og dei konkluderte slik:

«Basert på de utførte handlingane og innhenta bevis er vi ikkje blitt oppmerksame på tilhøve som gir oss grunn til å tro at Stord kommune ikkje i det alt vesentlege har etterlevd føresegnene i regelverket.

Rekneskap og avstemmingar er likevel ikkje levert tidsriktig til revisjon. Dette var varsla på førehand.

Årsmelding er avlagt innanfor lovens frister og KOSTRA-data er rapportert tidsriktig. Bokføringslovens krav til dokumentasjon er i all hovedsak oppfylt.»

9 Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

FKT er ein landsomfattande organisasjon som har som oppgåve å vera møte- og kompetanseplass for kontrollutvala og deira sekretariat. Kontrollutvalet i Stord kommune er medlem i FKT.

Nyheitsbrev frå FKT med aktuelle tema for kontrollutvalet sitt arbeid, samt aktuelle vegleiarar, er og lagt fram som melding til kontrollutvalet.

Gunnhild Kristin Borlaug deltok frå kontrollutvalet på FKT sin årlege fagkonferanse med årsmøte, som var halden i Trondheim i månadsskiftet mai/juni 2023.

10 Opplæring og informasjon

Som del av revisjonsavtalen sin fastpris, skal revisor tilby lokale kurs etter bestilling frå kontrollutvalet. Deloitte AS gjennomførte desse kursa i 2023:

- Prosjektstyring, oppfølging og «fallgruver»
- Rollar, rolleforståing og ansvar i kontrollarbeidet

Kontrollutvalet v/ leiar var representert på NKRF sin årlege kontrollutvalskonferanse på Gardermoen i månadsskiftet januar/februar 2023.

Ved deltaking på kurs og konferansar har ein vore flink til å orientera dei andre utvalsmedlemmane i etterkant.

11 Kontrollutvalet på Stord kommune si heimeside

Kontrollutvalet nyttar elektronisk innkalling til møter og utsending av saker. For å samordna kontrollutvalet si sakshandsaming med øvrige politiske møter, er det viktig å henta aktuelle dokument, og å kunna finna opplysningar lett tilgjengeleg på heimesida til kommunen.

Stord kommune har tilrettelagt og tilpassa heimeside på ein god måte for kontrollutvalet sine saker. Kan likevel nemnast at det nye utvalet ønskjer litt meir synlegheit av kontrollutvalet samanlikna med andre politiske organ. Det vil bli sett på i 2024.

12 Internkontroll og tilsyn.

Kommuneadministrasjonen skal årleg rapportera om internkontroll og eksterne tilsyn, jmf. ny kommunelov. Det vert gjort i kommunen si årsmelding.

Ved nokre høve vert tilsynsrapportar lagt fram for kontrollutvalet, då vanlegvis som referatsaker (RS). Døme: Rapport frå tilsyn med helse- og omsorgstenester til barn i barne- og avlastningsbustader.

13 Henvendingar.

Kontrollutvalet mottok tid om anna henvendingar frå ulikt hald. Det kan t.d. vera frå innbyggjarar, tilsette, tidlegare tilsette, brukarar av tenestene eller politiske parti.

Utvalet har eigne retningslinjer for handtering av henvendingar til kontrollutvalet. Desse er å finna på Stord kommune sine heimesider, gjeldande kontrollutvalet.

14 Andre saker / orienteringssaker i kontrollutvalet i 2023 (Ikkje uttømmande)

- Rekneskapsrapport for kontrollarbeidet i 2023
- Budsjettstode for kontrollutvalet sitt budsjett for 2023
- Forslag til budsjett for kontrollarbeidet i Stord kommune for 2024
- Årsmelding 2022 for kontrollutvalet
- Gjennomgang av møteprotokollar frå andre politiske organ.
- Orientering om kommunal økonomisk berekraft (KØB) i Stord kommune.
- Orientering om etikk og missleg framferd
- Orienteringar om postlista til Stord kommune ift. sensitive opplysningar
- Høyring om folkevalde si godtgjersle - uttale frå kontrollutvalet
- Støymålingar ved Eldøyane industriområde
- Evaluering av arbeidet i kontrollutvalet 2019-2023, og formidling til nytt utval om resultatet av evalueringa.
- Oppstartssaker for nytt utval i høve praktisk utvalsarbeid, teieplikt, varsling av evt. avbod, aktuelt tidsskrift, kontakt med media på vegne av utvalet mv.

Stord, 07.03.2024

Tarjei Aamot Haga
Kontrollutvalsleiar Stord kommune

Stord kommune

Kontrollutvalet
c/o Sekretariat for kontrollutvalet
Vestland fylkeskommune
Postboks 7900, 5020 Bergen

Telefon 05557

e-post: hogne.haktorson@vlfk.no | Mob. 911 05 982

e-post: roald.breistein@vlfk.no | Mob. 975 05 152

e-post: kjartan.haugnes@vlfk.no

e-post: helge.inge.johansen@vlfk.no

e-post: einar.kare.ulla@vlfk.no

e-post: kontrollutvalet@vlfk.no

Saksframlegg

Saksnr: 2023/471-12
Saksbehandlar:Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	4/24	07.03.2024

Informasjon frå NKRF sin kontrollutvalskonferanse 2024

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar informasjonen til orientering.

Samandrag

Deltakar på NKRF sin kontrollutvalskonferanse 31. januar – 1. februar 2024 vil gje informasjon / «smakebitar» frå konferansen.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Program NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2024

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet i Stord kommune avgjorde i møte 06.12.23 at utvalsleiar kunne vera deltakar på NKRF sin kontrollutvalskonferanse 31. januar – 1. februar 2024. Dette vart føyd til i protokollen: «Forventning om at utvalsleiar i ettertid gjev informasjon til resten av utvalet om kva som var oppe på samlinga.»

Det er ein god skikk om at dei som er med på konferansar kan informera resten av utvalet i etterkant om litt av det som var oppe på konferansen.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i sak der utvalet vil innhenta informasjon, jf. kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

NKRF – kontroll og revisjon i kommunene, forkorta NKRF, har sin årlege kontrollutvalskonferanse i månadsskiftet januar / februar. Målgruppe for konferansen er, jmf. NKRF si heimeside: «Ledere og medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretærer, revisorer, ordførere, kommunedirektører og ellers alle med interesse for kontroll, revisjon og tilsyn i kommunal sektor.»

Kontrollutvalet i Stord kommune avgjorde i møte 06.12.23 at utvalet kunne vera representert med utvalsleiar.

Det er greitt at litt av det som vert opplevt tilflyt resten av utvalet. Derigjennom kan kunnskap for heile utvalet bli styrka. Naturleg nok kan ein ikkje gå i detalj på alt som var oppe på to konferansedagar, men noko informasjon og «smakebitar» frå konferansen rekk ein i alle fall.

Konklusjon

Dersom det ikkje kjem fram noko særskilt gjennom det som vert formidla, så tilrår sekretariatet å ta informasjonen til orientering.

Program

Onsdag 31. januar 2024

09.00: Registrering

10.00: Velkommen

- Konferansier Håkon Haugsbø og daglig leder Rune Tokle, NKRF

10.10: Åpning

- Statssekretær Ole Gustav Narud, Kommunal- og distriktsdepartementet

10.30: Pause

10.50: Derfor er habilitet så viktig

- Geir Lippestad, advokat Lippestadadvokatene
- Kristin Clemet, daglig leder i Civita

11.50: Pause

12.10: Kontrollutvalgsleder i fire år – slik gjorde jeg det

- Bård Hoksrud, tidligere leder av kontrollutvalget i Bamble

12.25: Kontrollutvalgsleder de neste fire år - slik skal jeg gjøre det

- Hedda Foss Five, nyvalgt leder av kontrollutvalget i Skien

12.40: Viktigheten av kontrollutvalget sett fra KS' side

- Martin Skramstad, seniorrådgiver i KS

12.50: Samtale

13.10: Lunsj

14.10: Forvaltningsrevisjon av bærekraft i kommunene

- Øyvind Nordbrønd Grøndahl, avdelingsleder for forvaltningsrevisjon i Romerike revisjon IKS

14.55: Pause

15.15: Slik var personopplysningssikkerheten i kommunene

- Kristine Stenbro, fagdirektør i Datatilsynet
- Camilla Nervik, seksjonssjef i Datatilsynet

16.00: Pause

16.20: Tillit er demokratiets lim

- Annonseres senere

17.00: Slutt for dagen

Torsdag 1. februar 2024

09.00: Hvordan kan kommunene bidra til vår nasjonale sikkerhet?

- Yvonne Wold, ordfører i Rauma kommune
- Annonseres senere

09.45: Pause

10.05: Ekstremværet Hans – var det bare en forsmak? Hva må kommunene forberede seg på?

- Frode Longva, assisterende direktør i CICERO Senter for klimaforskning
- Torild Fagerbekk, avdelingsdirektør, avdeling for samferdsel, plan og miljø i KS

11.00: Pause

11.20: Menneskerettigheter i kommunene

- Vidar Strømme, fagdirektør i Norges institusjon for menneskerettigheter
- Eivind Digranes, rådgiver Norges institusjon for menneskerettigheter

12.05: Pause

12.25: Kontrollutvalgets betydning for ivaretagelse av demokratiet

- Jan Erik Røsvik, politisk redaktør i Sunnmørsposten

13.00: Lunsj

Saksframlegg

Saksnr: 2023/471-11
Saksbehandlar:Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	5/24	07.03.2024

Kurs i regi av Deloitte 2024

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber Deloitte gjennomføre kurs med tema:
2. Tidspunkt for gjennomføring av kurs:
3. Sekretariatet vert beden om å ta seg av det praktiske med organisering, kunngjering og avvikling av kurs, gjerne i samarbeid med kommuneadministrasjonen.

Samandrag

Denne saka vert lagt fram for kontrollutvalet på bakgrunn av at Stord kommune har avtale med Deloitte AS om å levera 1 kursdag pr. år inkludert i fastprisen.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

1 Kurstilbod 2024.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Stord kommune har avtale med Deloitte AS som revisor med verknad frå 01.07.2021. I kontrakten som er inngått går dette fram av vedlegg A kravspesifikasjon punkt 3.3 opplæring:

«REVISOR skal leggje fram forslag om, og halde kurs for kontrollutvalet sine medlemmar eller for medarbeidarar i administrasjonen. Tema skal avtalast ved det einskilde høve. Omfang skal reknast til 1 kursdagar per år.»

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å vedta gjennomføring av naudsynte kurs innan vedteke budsjettamme, jf. kommunelova § 23-2 og forskrift om kontrollutval og revisjon § 2.

Vurderingar og verknader

Det blir no lagt fram sak om kva kurs kontrollutvalet skal velja våren 2024 og evnt. hausten 2024. Deloitte sitt forslag til kurs som kan vera aktuelle å halde for kontrollutvalet og/eller administrasjonen i Stord kommune ligg ved saka.

Hittil i denne valperioden har Deloitte gjennomført dette kurset i Stord kommune:

1. Rollar, ansvar og oppgaver for kontrollarbeidet

Kontrollutvalet gjennomførte slike kurs i førre valperiode:

1. Kommuneøkonomi (04.03.21)
2. Habilitet (19.05.21)
3. Leverandørrevisjon (26.04.22)
4. Innkjøp (23.05.22)
5. Arkivering, journalføring og offentlegheit (01.12.22)
6. Prosjektstyring, oppfølging og «fallgruver» (20.04.23)

I dette møtet bør kontrollutvalet drøfte seg fram til kva kurs ein ønsker å få gjennomført i 2024. Det er elles ikkje noko til hinder for at tema nytta i førre valperiode og kan gjennomførast i denne valperioden. Det kan gjerne og drøftast om aktuelle kurs er tenkt for kontrollutvalet sine medlemmar eller for varamedlemmar, kommuneadministrasjon mv.

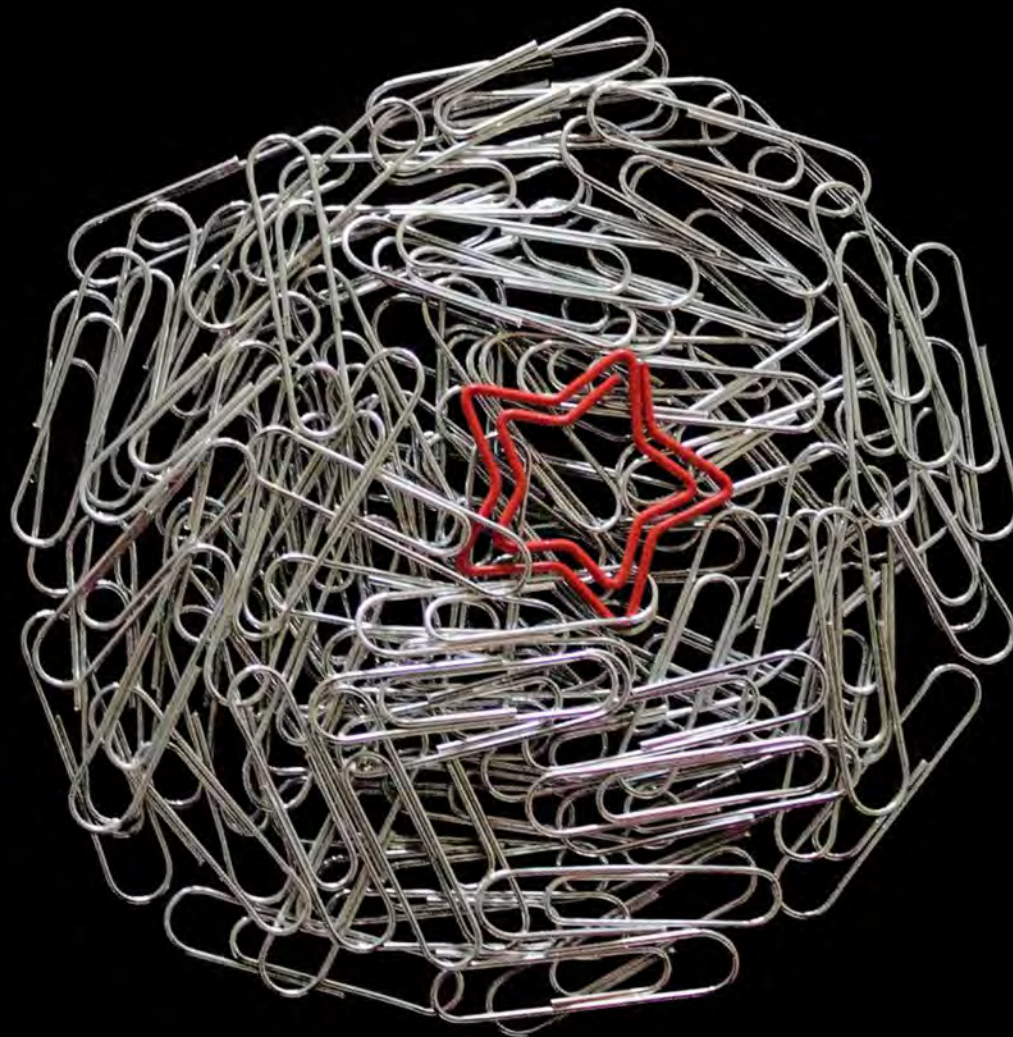
Det normale til no har vore at slike kurs har hatt ein varigheit på 2 timar og at dei har blitt halde i samband med eit kontrollutvalsmøte.

Vedlagt oversikt over kurs er den siste versjonen som sekretariatet har motteke frå Deloitte. Selskapet kan og levara andre kurstema etter ønskje frå kontrollutvalet

Konklusjon

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalet diskuterer kva kurs dei vil at Deloitte skal gjennomføre i 2024.

Videre bør utvalet be sekretariatet ta seg av det praktiske med organisering og avvikling av kurs, gjerne i samarbeid med administrasjonen i Stord kommune.

Kurstilbud frå Deloitte

	Tema	Stikkord
1	Innføring i rekneskap	<ul style="list-style-type: none"> – Grunnleggande innføring
2	Offentlege anskaffingar	<ul style="list-style-type: none"> – Kva er hovudprinsippa i regelverket?
3	Meirverdiavgift og meirverdiavgiftskompensasjon	<ul style="list-style-type: none"> – Innføring i kompensasjonsordninga – Praktiske eksempel
4	Justeringsplikt og -rett	<ul style="list-style-type: none"> – MVA. ved (fylkes-)kommunens overtaking av bygg og anlegg
5	Habilitet	<ul style="list-style-type: none"> – Kurset gjev ei innføring i regelverk knytt til habilitet, korleis habilitetsvurderingar kan gjerast og korleis det kan etablerast gode rutinar for å sikre at tilsette og folkevalde ikkje handsamar saker der dei er inhabile
6	GDPR og informasjonssikkerheit	<ul style="list-style-type: none"> – Grunnleggande prinsipp og krav
7	Arkivering, journalføring og offentlegheit	<ul style="list-style-type: none"> – Innføring i ulike lovkrav (arkiv- og journalplikt, innsynsrett) – Typiske utfordringar
8	Utvalgte tema knytt til forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll	<ul style="list-style-type: none"> – Kva er forvaltningsrevisjon og/eller eigarskapskontroll? – Korleis gjere ei god bestilling? – Korleis følge opp gjennomført revisjon?
9	Roller, rolleforståing og ansvar i kontrollarbeidet	<ul style="list-style-type: none"> – Kva er kontrollutvalets rolle og ansvar i kontrollarbeidet? – Kva er kommunestyrets rolle og ansvar i kontrollarbeidet? – Kva er administrasjonens rolle og ansvar i kontrollarbeidet?
10	Roller og rolleforståing i eigarskapsforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> – Innføring i ulike selskapsformer – Roller og rolleforståing – Kva roller har eigarrepresentantar, valde styremedlemmer, osv.

	Tema	Stikkord
11	Avstemming av rekneskapen	<ul style="list-style-type: none"> - Kva bør ei avstemming innehalde? - Kor ofte bør avstemmingar utarbeidast? - Kva avstemmingar skal utarbeidast? - Kva regelverk gjeld på området?
12	Økonomisk internkontroll	<ul style="list-style-type: none"> - Fullmakter - Kontroller
13	Organisatorisk internkontroll	<ul style="list-style-type: none"> - Kva er internkontroll? - Korleis oppnå tilfredsstillande internkontroll?
14	Innberetning av løn	<ul style="list-style-type: none"> - Kva ytingar er avgiftspliktige og kva er oppgavepliktige?
15	Investeringsrekneskap	<ul style="list-style-type: none"> - Krav til investeringsrekneskap - Skille mellom driftsrekneskap og investeringsrekneskap - Kva skal bokførast i driftsrekneskapen? - Kva kriterium skal vere oppfylt for bokføring i investeringsrekneskapet?
16	Andre rekneskapsmessige problemstillingar	<ul style="list-style-type: none"> - Tilpassast etterspurnad og behov
17	Leverandørrevisjonar - kva er kontrollutvalet si oppgave og korleis skil desse seg frå andre revisjonar?	<ul style="list-style-type: none"> - Sjå i samband med nye innsynsmoglegheiter i kommunelova
18	Kommunelova (utvalde deler) og tilhøyrande forskrifter	<ul style="list-style-type: none"> - Her kan vi sjå nærare på utvalde delar
19	Prosjektstyring	<ul style="list-style-type: none"> - Suksessfaktorer - Fallgruver
20	Medlem i kontrollutvalet	<ul style="list-style-type: none"> - Kva for rolle og ansvar har ein som medlem i kontrollutvalet?
21	Klimarisiko og klimabudsjett	<ul style="list-style-type: none"> - Kva er viktig å tenke på når det gjeld klimarisiko? - Kva bør eit klimabudsjett innehalde?

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the “Deloitte organization”) serves four out of five Fortune Global 500[®] companies. Learn how Deloitte’s approximately 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms or their related entities (collectively, the “Deloitte organization”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser.

No representations, warranties or undertakings (express or implied) are given as to the accuracy or completeness of the information in this communication, and none of DTTL, its member firms, related entities, employees or agents shall be liable or responsible for any loss or damage whatsoever arising directly or indirectly in connection with any person relying on this communication. DTTL and each of its member firms, and their related entities, are legally separate and independent entities.

Saksframlegg

Saksnr: 2023/472-2
Saksbehandlar:Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	6/24	07.03.2024

Gjennomgang av møteprotokollar i Stord kommune

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane til orientering.

Samandrag

Gjennomgang av møteprotokollar frå politiske organ vert i all hovudsak sett på kontrollutvalet si saksliste til kvart møte. Møteprotokollane kan og lastast ned frå Stord kommune si heimeside, under «Politikk -> møteinnkallingar og møteprotokollar».

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet har gjort vedtak i sak PS 45/23 av 06.12.2023 om at særskilt ansvar for gjennomgang av møteprotokollar skal fordelast slik:

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	Fredrik Litleskare
Formannskapet	Tarjei Aamot Haga
Utval for rehabilitering, helse og omsorg	Randi Høgås Nesse
Utval for oppvekst og kultur	Inga Margrethe Fagerbakke
Utval for byutvikling	Nils Magne Blålid

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å handsame sak om gjennomgang av møteprotokollar, jf. kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

Protokollane gjev primært informasjon om dei sakene som har vore til politisk behandling. Kontrollutvalet kan be om nærare informasjon om enkeltsaker og drøfta ulike problemstillingar som ein finn av særleg interesse. Dette er ein av fleire måtar å gjera seg kjent med det politiske arbeidet i kommunen, og kunna fanga opp saker som no eller på eit seinare tidspunkt kan vera eit aktuelt saksfelt for kontrollutvalet.

Til dette møtet vil det vera aktuelt med gjennomgang av desse møteinnkallingane / protokollane:

Politisk organ:	Møtedatoar i 2023 / 2024
Kommunestyret	15.12 19.12 26.01 22.02
Formannskapet	06.12 15.01 06.02 14.02 16.02 (06.03)
Utval for rehabilitering, helse og omsorg	13.12 31.01 (06.03)
Utval for oppvekst og kultur	12.12 13.02 (05.03)
Utval for byutvikling	14.12 01.02 (07.03)

(Dato/ar i parentes gjeld møter der protokoll ikkje låg føre då saksframlegget vart fullført)

Konklusjon

Dersom det ikkje kjem fram noko særskilt under gjennomgangen, vert det tilrådd å ta møteprotokollane til orientering.

Saksframlegg

Saksnr: 2023/468-2
Saksbehandlar:Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	7/24	07.03.2024

Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Samandrag

Det vert lagt opp til å ha eventuelt på saklista for å ivareta det enkelte medlem i utvalet sin moglegheit til sjølv å ta opp saker som ikkje er på sakslista.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Denne saka er å sjå på som ei formalisering av kommunelova § 11-2 siste avsnitt som seier: «Alle medlemmer kan stille spørsmål til lederen, også om saker som ikke står på sakslisten».

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å handsama sak om eventuelt, jf. kommunelova § 11-3 og § 23-2.

Vurderingar og verknader

Dersom det blir teke opp saker som krev nærare undersøkingar, eller innhenting av fleire opplysningar, før ein kan konkludere med at det er ei sak for kontrollutvalet, bør utvalet be sekretariatet førebu sak om dette til neste møte.

Konklusjon

Føremålet er å gje opning for å få nærare undersøking av saker som kontrollutvalet ønskjer å få utgreidd til neste møte, eventuelt til eit seinare møte i utvalet. Dessutan eventuelt å få orientering frå kommunedirektøren eller andre i eit seinare møte.

Vår dato: 31.01.2024
Vår ref: 2022/2040
Dykkar ref:

Informasjonsbrev til folkevalde i Stord kommune

Eg ønskjer å informere dykk som er folkevalde i Stord kommune valbolken 2023-2027, om at me har ei nettsida med nyttig informasjon og skjema som me oppmoda de om å bruka. [For folkevalde - Stord kommune](#)

Heimesida kan vera eit nyttig verktøy for dykk som folkevalde, samt effektiviserer drifta for politisk sekretariat.

Følgjande skjema finn de på sida:

- Melding om forfall til politisk møte
- Forslag til vedtak/endring/tillegg/utsetjing av politisk sak
- Spørsmål/Interpellasjon
- Tapt arbeidsforteneste
- Reiserekning
- Personopplysningar i samband med politiske verv
- Gildskap/habilitet

Med helsing

Wenche Margrethe Johannessen
politisk sekretariat

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Kopi til:

Hogne Haktorson Sekretariat for kontrollutvalet

Interne mottakarar

Malin Hamnes	Sekretariat for arbeidsmiljøutvalet og trepartsamarbeidet
Torill Elen Rønnekleiv	Politisk sekretariat
Ragnhild Tveit	Sekretariat for kunstordninga
Helena Schwartz	Politisk sekretariat
Asbjørn Lunde	Sekretariat for sakkunig ankenemnd og takstnemnd
Randi Sveinsgjerd	Sekretariat for administrasjonsutvalet
Mari Helvik	Koordinator for ungdomsrådet

Fellestenester
Postboks 304
5402 STORD
Org. nr 939 866 914

Telefon:

20. desember 2023

Kjære medlemmer

Nå er tiden her for å reflektere over året som har gått og det som skal komme. Mange av dere er nye i kontrollutvalget og har forhåpentligvis ambisjoner om å gjøre en god jobb der. Forum for kontroll og tilsyn har som nyttårsforsett å bistå dere godt med det.

I høst gjennomførte vi Kontrollutvalgslederskolen del 1 på Teams. Interessen var stor med over 200 påmeldte. Nå er vi godt i gang med å planlegge vårens aktiviteter:

FAGLIGE SAMLINGER FØRSTE HALVÅR 2024

[Kontrollutvalgsdagane, 23. – 24. januar](#)

Sted: Hotel Alexandra, Loen

Sammen med sekretariatene arrangerer Forum for kontroll og tilsyn og kommunerevisorforbundets lokalforening i Vestland en 2-dagers samling for kontrollutvalgene i Sogn og Fjordane og Søre Sunnmøre. 130 er påmeldt.

[Kontrollutvalgslederskolen del 2, 5. – 6. februar](#)

Sted: Clarion Oslo Airport, Gardermoen

Kontrollutvalgslederskolen har som mål å gjøre lederne tryggere i rollen. Skolen gir rom for faglige diskusjoner utover det som kan tilbys i ordinære konferanser. Her er også god anledning for leder til å bygge nettverk med andre ledere rundt om i landet. Til glede for oss er det stor interesse og samlingen er fullbooket. Det er mulig å stå på venteliste for de som er interessert.

[Sekretariatskonferansen, 19. - 20. mars](#)

Sted: Quality Airport Hotel, Gardermoen

Vi håper å treffe mange av kontrollutvalgssekretærene på Gardermoen i mars (ikke Lillestrøm der vi vanligvis har brukt å være).

Her kan dere blant annet lære mer om kontrollutvalget sin rolle med å forebygge og avdekke misligheter og hvordan vi kan følge opp en risiko- og vesentlighetsanalyse med andre kontrollhandlinger enn forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Andre tema er gode og forsvarlige saksutredninger – kan kunstig intelligens (KI) hjelpe oss? Det vi skriver skal være leservennlig, konkret, forståelig og oppdatert. For å få til det er KI et verktøy – som kanskje utfordrer både faglig forsvarlighet og sikkerhet?

Vi legger opp til gode diskusjoner både i plenum og i grupper. Vi lover et nyttig, konkret, strukturert og interessant opplegg for gruppearbeidet.

Vi sender ut en invitasjon på nyåret, men det er åpent for påmelding allerede nå.

[Fagkonferanse og årsmøte, 4. – 5. juni](#)

Sted: Quality Airport Hotel, Gardermoen

Fagkonferansen 2024 tar høyde for at nyvalgte kontrollutvalgsmedlemmer har behov for kunnskap om kontrollutvalgets rolle og samspillet med andre aktører i den kommunale egenkontrollen. Selv om dere har fått opplæring lokalt, har dere sannsynligvis behov for mer faglig påfyll.

Sikkert ikke uventet er tillitt og habilitet et av hovedtemaene for vårens fagkonferanse.

Dere som er nye i kontrollutvalget vil sannsynligvis etter hvert erfare å ta imot henvendelser om mer eller mindre konkrete kritikkverdige forhold. Hvordan skal kontrollutvalget håndtere slike henvendelser? Og hva med varsling – har kontrollutvalget noe med det å gjøre?

Vi sender ut en invitasjon på nyåret, men det er åpent for påmelding allerede nå.

I forbindelse med fagkonferansen, har vi også [årsmøte 4. juni](#). Her kommer vi tilbake mer informasjon.

PROSJEKTER

Forum for kontroll og tilsyn og NKRF – kontroll og revisjon i kommunene samarbeider om et prosjekt om utvikling av veiledere for sekretariatene. Daglig leder Arnar Helgheim, SEKOM-sekretariat og generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen utgjør i styringsgruppen sammen med NKRFs kontrollutvalgskomite.

Like over nyttår skal styringsgruppen behandle høringssvar på anbefalinger om risiko- og vesentlighetsvurdering, plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Du kan lese mer om dette [her](#).

5. oktober ble styringsgruppen enige om at de to neste temaene for veiledning skal være hvordan sekretariatet og kontrollutvalget kan planlegge og følge opp orienteringer fra kommunedirektøren og besøk hos avdelinger, tjenestesteder og selskaper.

NYE MEDLEMMER

Etter valget i høst startet vi en rekrutteringskampanje som allerede har gitt gode resultater. I løpet av høsten har vi fått ti nye medlemmer. VELKOMMEN til alle dere som er nye!

Vi håper denne trenden fortsetter i 2024.

STYRET

Dere finner styreprotokollene på [medlemssiden](#) (krever pålogging). Send e-post til fkt@fkt.no hvis dere ønsker å få tilsendt brukernavn og passord.

Styrets møtekalender for våren 2024: 5. februar, 18. mars, 24. april og 3. juni.

NYHETSBREV OG MEDLEMSINFORMASJON

Personvernreglene krever samtykke for at vi kan sende ut nyhetsbrev. De som er interessert i nyhetsbrevet «Nytt fra FKT» kan melde seg på her:

[Hold deg oppdatert med vårt nyhetsbrev](#) Alle interesserte - også de utenfor organisasjonen - kan abonnere på nyhetsbrevet.

Informasjon som er forbeholdt medlemmer (medlemsbrev) blir sendt ut når vi mener vi har informasjon som bør nå medlemmene. Flere av dere har mottatt dette julebrevet direkte til personlig e-post. Hvis dere ikke ønsker å motta medlemsinformasjon direkte, kan dere gi beskjed til sekretariatet eller til FKT. Da skal vi slette adressen fra medlemslisten.

Følg oss gjerne på [facebook](#) og på [twitter](#)

Med ønske om en riktig god jul!

Anne-Karin Femanger Pettersen

Generalsekretær

Fra: Forum for kontroll og tilsyn[fkt@fkt.no]
Sendt: 19.02.2024 10:12:51
Til: Roald Breistein[Roald.Breistein@vlfk.no]
Tittel: Nytt fra FKT februar 2024

Forum for
kontroll og tilsyn

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Interkommunalt samarbeid

På vegne av Kommunal- og distriktsdepartementet har BDO oppsummert sentrale forhold kommuner bør huske på og vurdere ved interkommunalt samarbeid.

[Les rapporten](#)

SENTER FOR ØKONOMISK FORSKNING AS
Centre for Economic Research at NTNU

Senter for økonomisk forskning (SØF) har utarbeidet beregninger for effektiviteten i de kommunale tjenestene for Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi, som et

utgangspunkt for kommunens egne vurderinger.

[Les rapporten](#)

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Undersøkelse om påvirkning av valget i 2023

Kartleggingen er et av tiltakene i [regjeringens tiltaksplan for å forebygge og hindre uønsket påvirkning av kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023](#). I kartleggingen finner de ikke tegn til forsøk på å påvirke valget, definert som valgresultat, valgdeltakelse eller tillit til valget. Likevel finner de eksempler på at utenlandske aktører gjør forsøk på å nå norske målgrupper, men at disse forsøkene synes å oppnå liten spredning og effekt.

[Les rapporten](#)

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
NORGE

Korrupsjonsindeksen (CPI) 2023

Transparency International har lagt fram korrupsjonsindeksen for 2023. Indeksen måler hvordan korrupsjonsnivået i offentlig sektor oppfattes å være i 180 land.

[Les rapporten](#)

Rapport om personvernombudets rammevilkår

Samlerapporten fra Det europeiske personvernrådet (EDPB) gir en analyse av utfordringene som personvernombudene står overfor. Disse inkluderer blant annet mangel på utpeking av personvernombud i tilfeller der dette er obligatorisk, utilstrekkelig kunnskap eller ressurser og mangel på uavhengighet eller rapportering til øverste ledelse i virksomheten.

[Les rapporten](#)

Hold deg faglig oppdatert med FKT

Husk å melde deg på FKTs fagkonferanse 4. - 5. juni.

Påmelding

Copyright © 2024 Forum for kontroll og tilsyn, All rights reserved.

Du mottar e-post fra Forum for kontroll og tilsyn fordi du har meldt deg på vårt nyhetsbrev.

Vår epostadresse:

Forum for kontroll og tilsyn
Kristian Augusts Gate 14
Oslo, Oslo 0164
Norway

[Add us to your address book](#)

Vil du endre hvordan du mottar nyhetsbrev fra oss?

Du kan [oppdatere dine innstillinger](#) eller [melde deg av vårt nyhetsbrev](#)

Fra: Forum for Kontroll og Tilsyn[fkt@fkt.no]
Sendt: 09.01.2024 14:40:15
Til: Forum for Kontroll og Tilsyn[fkt@fkt.no]
Tittel: Invitasjon til FKTs fagkonferanse 4. – 5. juni 2024

Forum for
kontroll og tilsyn

Til kontrollutvalgsmedlemmer og andre interesserte

Velkommen til **FKTs fagkonferanse 2024** som
arrangeres på Quality Airport Hotel, Gardermoen
4.– 5. juni.

Nå har du sjansen til faglig oppdatering og nettverksbygging

Målgruppen er ledere og medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretærer, ordførere, kommunedirektører og ellers alle med interesse for kontrollarbeid i kommunal sektor.

Program:

Kontrollutvalget – roller og samspill

Mange er ferske i kontrollutvalget og de trenger kunnskap om utvalgets rolle og hvordan utvalget skal opptre i samspill med andre aktører som har ansvar for kontroll i kommunene. Vi inviterer representanter fra både kontrollutvalg og revisjon, ordfører og kommunedirektør til samtale og refleksjon rundt tema «Kontrollutvalget – roller og samspill».

Habilitet og tillit

Høsten 2023 har nyhetsbildet vært preget av ulike habilitetssaker og spørsmål om innsideinformasjon. Hvordan påvirkes tilliten til politikerne av dette? Er det grunn til å se nærmere på tilsvarende problemstillinger i lokalpolitikken?

Henvendelser og varsling

Kontrollutvalget kan erfare å ta imot henvendelser om mer eller mindre konkrete kritikkverdige forhold. Hvordan skal kontrollutvalget håndtere slike henvendelser? Og hva med varsling – har kontrollutvalget noe med det å gjøre?

Økonomisk bærekraft

Har kommunen din en bærekraftig økonomi? Hvordan kan kontrollutvalget finne ut det? Har kontrollutvalget et ansvar her?

Vi vil også vise fram gode eksempler på forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Vel møtt!

Deltakeravgift: Medlemmer kr. 7 900, andre kr. 8 400

Påmeldingsfrist: 29. april

Årsmøte i Forum for kontroll og tilsyn avholdes 4. juni. Nærmere informasjon om årsmøtet finner du [her](#)

[Medlemsoversikt](#)

[Til påmelding](#)

Copyright © 2024 Forum for kontroll og tilsyn, All rights reserved.

Du mottar e-post fra Forum for kontroll og tilsyn fordi du har meldt deg på vårt nyhetsbrev.

Vår epostadresse:

Forum for kontroll og tilsyn
Kristian Augusts Gate 14
Oslo, Oslo 0164
Norway

[Add us to your address book](#)

Vil du endre hvordan du mottar nyhetsbrev fra oss?

Du kan [oppdatere dine innstillinger](#) eller [melde deg av vårt nyhetsbrev](#)

Årsmelding 2022-23

Mobbbeombodet i Vestland

Innhald

Forord	3
Samandrag	4
Mobbeombodet i Vestland	6
Kven er vi og kva gjer vi?.....	6
Vårt kunnskapsgrunnlag og verdiplattform.....	7
Mobbeombodet sitt arbeid 2022 - 2023	8
Kven har fortalt til oss og kva gjer vi med det vi får vite?.....	8
Å vere synlege for dei vi er sett til å hjelpe	10
Innlegg og føredrag som gjeld barnehage- og skulemiljø.....	10
Politisk handsaming av årsmeldinga	11
Engasjementskart.....	12
Kva skal til for å lukkast med handtering?	13
Eskil – ein case om handtering av skulemiljøsak	13
Krevjande kommunikasjon	14
Samarbeid.....	15
Sakshandsaming og tillit	15
Tiltak	16
Kva med barnehage?	18
Å lukkast med både førebygging og handtering	19
Vegen vidare	21
Kjeldeliste	22

Forord

Årsmeldinga til mobbeombodet i Vestland er skriven med utgangspunkt i dei førespurnadane vi har fått og arbeid vi har gjort i løpet av barnehage- og skuleåret 2022–2023. Erfaringar og observasjonar frå enkeltsaker og systemarbeid er inkludert. Samtaler med barn, unge, foreldre og tilsette er viktige informasjonskjelder. Årsmeldinga vår er ikkje ein tilstandsrapport om alt som går føre seg i barnehagar og skular i Vestland. Meldinga rommar nyansar og perspektiv som supplerer det eksisterande datagrunnlaget som kommunane og andre barnehage- og skuleeigarar har. Erfaringane våre er først og fremst viktige for å tydeleggjere svakheiter og forbedringspotensial i det vidare arbeidet. Mobbeombodet rapporterer til fylkestinget i Vestland.

Vi takkar alle som har tatt kontakt med oss, og dei vi har samarbeidd med. Vi håpar vi har vore til hjelp i sakene de har tatt kontakt om, og vi tek med oss alle tilbakemeldingar vidare. Vi er også takksame for samarbeidspartnarar som utfordrar oss på arbeidet vårt. Det bidreg til at vi utviklar både rolla vår og tenesta vi leverer.

Vi ber særleg om at ansvarlege politikarar, administrasjon og tilsette i skule og barnehage løftar og bruker årsmeldinga. Les ho, lytt til erfaringane frå elevar, foreldre og tilsette, og kontakt oss gjerne om du vil høyre meir!

Aina Drage og Hildegunn Hodneland, mobbeombod i Vestland

Foto: <https://pixabay.com/no/>

Samandrag

Gjennom året har vi fått 223 førespurnader. Dei fleste kjem frå føresette til barn i grunnskulen, men også føresette til barnehageborn og tilsette i skule- og barnehage tek kontakt. Vi opplever òg at andre vaksne rundt barnet, som t.d. idrettsleiarar og besteforeldre ynskjer råd og hjelp frå mobbeombodet når dei er uroa for eit barn dei kjenner.

Komplekse saker

Vi høyrer oftast om barn som ikkje har det trygt og godt på skule eller i barnehage når nokon tek kontakt. Vi får innsyn i opplevingar av å ikkje høyre til, og ikkje vere ein del av laget. Vi ser òg korleis det eine påverkar det andre, og at problema ofte er komplekse. I mange av sakene mobbeombodet blir gjort kjende med, vil ikkje eit barn eller ein elev få det betre før heile gruppa og fellesskapet får det betre saman. Det handlar om komplekse sosiale prosessar og negative gruppedynamikkar. Det handlar om systemsvikt – og det handlar om å prøve å løyse dette med for enkle middel.

Gode intensjonar utan god nok kunnskap er ikkje nok. Vi ser at fleire av sakene vi blir bedne om råd i har vart lenge og har blitt for komplekse og vanskelege å løyse for skule/barnehage. Dette kan handle både om at det tek tid før skule/barnehage opplever at aktivitetsplikta er utløyst, og at situasjonen dermed kan ha blitt verre for barnet det handlar om. Dersom skule/barnehage ikkje lyttar til dei som melder frå, manglar kunnskap om trygge miljø, eller ikkje tek styringa i prosessen med aktivitetsplanen for barnet, blir tilliten frå barn og foreldre tynnsliken. Alt dette er faktorar som gjer det vanskelegare å hjelpe barnet.

Informer!

Fleire som tek kontakt med oss fortel at dei ikkje har fått informasjon om rettar i samband med trygt skule- og barnehagemiljø. Difor oppmodar vi skular og barnehagar til å informere slik at informasjonen vert tilgjengeleg for alle aktuelle. Det kan bety å informere på andre måtar, fleire gonger, på fleire språk og fleire stader slik at ingen er i tvil om kva rettar dei har, og kven dei kan kontakte for å få hjelp.

Ingen må bli gløymde

Fleire barn som ikkje har det trygt og godt på skulen utviklar også ufrivillig skulefråvær. Ei følge av dette er at svært mange av dei heller ikkje får oppfylt retten til opplæring. Her ser vi ein tendens til at elevar som ikkje er på skulen lett kan bli gløymde av skulen, og at tiltak for å trygge blir sett på vent til eleven er tilbake. Vi er òg kjende med saker der elevar som i periodar blir skjerma frå medelevar, ikkje får undervisninga dei skal ha. Å bli gløymt fagleg – og miste relasjonen til lærar – blir då ei ekstra belastning for ein elev som har det vanskeleg sosialt. I tillegg til å miste retten til trygt skulemiljø, mister eleven også retten til undervisning og til å høyre til i ei gruppe.

Når vi samtidig veit at mange kommunar har dårleg økonomi og må kutte i budsjetta til barn og unge, vert vi uroa. Dette er alvorleg. Som mobbeombodet møter vi ofte dei kortsiktige

følgjene, men vi veit at det også får følgjer på lang sikt når barn og unge ikkje får oppfylt rettane til eit trygt miljø og opplæring.

Kunnskap og kapasitet

Mobbeombodet opplever også ein «strekk i laget» blant skuleleiingar når det handlar om kompetanse om sosialt samspel og mobbing. Nokre stader er det vanskeleg å få tak i kvalifisert personale, både på leiarnivå og som lærar/barnehagelærar. Det går ut over både forståinga av forebyggande arbeid og handtering når saker oppstår. På skular og i barnehagar som har mange og krevjande miljø saker, kan det også ofte bli stort gjennomtrekk av personale, noko som igjen svekker kontinuiteten i arbeidet. I tillegg til kompetanse, handlar det også om å ha nok «folk på dekk». Vi ser til dømes ein auke i barnehagestyrarar som fortel at det no også er vanskeleg å få tak i ufaglært personale. I den politiske debatten om mobbing og trygt skulemiljø, registrerer vi at det ofte vert løfta fram at fleire miljøarbeidarar kan vere eit godt tiltak. Det støttar sjølv sagt mobbeombodet også, men vi vil understreke at ein enkeltperson aldri kan erstatte god kunnskap om klasseleiing, mobbing, førebygging, undersøking, avdekking og tiltak i alle ledd på skulen, frå skuleeigar til lærar. I tillegg til kunnskap, er det viktig at det også er kapasitet i skule og barnehage til å møte elev og føresette på ein god måte og til å arbeide grundig med sakene.

Enkeltpersonar i skulen kan ikkje ha eineansvar for å skape trygge miljø. Kompetanse om mobbing, både førebygging og handtering, må finnast i alle ledd i skulesystemet. Frå miljøarbeidarar til skuleeigar. Vi snakker ikkje om «mitt» og «ditt barn», men om «våre barn».

- Mobbeombodet i Vestland

Den viktige vaksenrolla

Vi ser og vi veit også at det blir gjort uendeleg mykje godt arbeid kvar einaste dag på alle skular og i alle barnehagar. Vi ser tilsette som strekk seg langt og har vilje, evne og varme til å sjå kvart einaste barn. Arbeidet med å sikre barn trygge og gode miljø har fleire nivå som vi må evne å sjå: frå individ- og mikronivå, til system-, samfunns- og makronivå. Som vaksne har vi ulike roller, noko det er viktig at vi er medvitne om, sidan rolla vi trer inn i gir ulik posisjon til å påverke. Som forelder, tilsett, barnehage- og skuleeigar, tilsynsmynde og politikar har vi særlege ansvar, eigne plikter og ulike handlingsrom. Det er opp til den enkelte å vurdere korleis ein best nyttar handlingsrommet.

Mobbeombodet held fram arbeid for at barn og elevar skal få tatt i vare rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø. I tillegg til å hjelpe den einskilde som tek kontakt med oss, vil vi òg vere pådrivar for at systema rundt barn og unge blir gode. Vi vil jobbe for at inkludering stadig er ein faktor og eit kjenneteikn, på gode miljø/samfunn. Sist i årsmeldinga kan du lese korleis mobbeombodet i Vestland meir konkret ser på vegen vidare.

Mobbeombodet i Vestland

Kven er vi og kva gjer vi?

Mobbeombodet i Vestland er eit lågterskeltilbod for barn i barnehage og grunnskule, og for deira føresette. Vi skal bidra til at barn og unge får oppfylt rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø. Det inneber at alle kan spørje ombodet om råd i saker som gjeld barnehage- og skulemiljø. Mobbeombodet har teieplikt.

Aina Drage og Hildegunn Hodneland er mobbeombod i Vestland.

I Vestland er vi to mobbeombod; Aina Drage og Hildegunn Hodneland, begge tilsette i 100 % stillingar. Frå august 2022 til januar 2023 var det berre tilsett eitt mobbeombod. Hildegunn Hodneland starta i jobben 4.januar 2023.

Barnekonvensjonen sin art. 3 om vurdering av barnets beste ligg til grunn for alle vurderingane våre.

Mobbeombodet har god kjennskap til lovar og regelverk knytt til barn og unge sine rettar. Vi har lang og relevant utdanning og praksis knytt til feltet vi arbeider med. Som ombod er vi uavhengige av politiske og administrative myndigheiter. Saman med elev- og lærlingombodet er vi plasserte i fylkesdirektøren sin stab, i avdeling for organisasjon og økonomi. Vi har kontorstad ved fylkeshusa i Bergen og Førde.

Fylkestinget i Vestland vedtok 10.6.2020 mandatet som mobbeombodet arbeider ut frå. Først og fremst gir vi støtte, råd og rettleiing til foreldre til enkelte barn. Vi samarbeider også med foreldregrupper og tilsette i barnehage og skule, og vi bidreg med faglege innspel til barnehage- og skuleleiing og til lokalpolitikarar i kommunestyre. Vi arbeider med både førebygging, handtering og oppfølging av utrygge miljø og mobbing.

Her kan du kontakte oss:

Telefon: 57 30 03 33

E-post: mobbeombod@vlfk.no

Nettside: vlfk.no/mobbeombodet

Vårt kunnskapsgrunnlag og verdiplattform

Mobbeombodet har ei relasjonell og systemisk tilnærming til mobbing. Det vil seie at vi ser på mobbehandlingar som meir enn berre uønskt åtferd i seg sjølv. Vi arbeider ut frå definisjonar knytt opp til at mobbing handlar om sosiale prosessar på avvege. Der eitt barn ikkje har det bra, er det ofte fleire i same klasse/gruppe som også kjenner på utanforskap eller mobbing. Mobbing skjer i kontekst, og kan til dømes handle om kultur og relasjonar.

Årsakene til åtferd kan også vere samansette, og vi meiner ein må sjå åtferda i samanheng med omgjevnadane til barnet. Samtidig er vi også opptekne av at mobbeåtferd må stoppast. Å involvere dei vaksne rundt barnet er viktig, og vi samarbeider difor også med tilsette i skule og barnehage, der vi mellom anna kan vere med å diskutere og analysere utfordringar med enkeltelevar og i barne-/elevgruppa.

Ein kjent og viktig indikator på skulemiljø er den årlege Elevundersøkinga, som òg er ein del av kunnskapsgrunnlaget i arbeidet for trygge og gode skulemiljø. Undersøkinga kartlegg sentrale sider ved elevane sine læringsmiljø, også mobbing. Når undersøkinga konkret spør om eleven har opplevd mobbing, vert det utdjupa: *Med mobbing meiner vi gjentekne negative handlingar frå ein eller fleire saman, mot ein elev som kan ha vanskeleg for å forsvare seg. Mobbing kan vere å kalle ein annan for stygge ting og erte, halde ein annan utanfor, baksnakke eller slå, dytte og halde fast.*

Denne definisjonen på mobbing er i tråd med Dan Olweus sin definisjon¹ frå 1992, som også er internasjonalt anerkjent. Vi veit på same tid at nyare definisjonar på mobbing veks fram. Ingrid Lund² har saman med fleire kollegaer utvikla følgjande definisjon: «*Mobbing av barn og unge er handlingar frå vaksne og/eller barn som hindrar opplevinga av å høyre til, å vere ein betydingsfull person i fellesskapet og moglegheita til medverknad.*»

Definisjonen på mobbing kan hjelpe oss til å forstå kva som skjer mellom barn, og til å komme i posisjon til å hjelpe. Uavhengig av definisjon er det samstundes slik at aktivitetsplikta i opplæringslova tek utgangspunkt i **eleven si oppleving** av eige skulemiljø og om eleven har det trygt og godt, uavhengig om mobbing er ein faktor.

Mobbeombodet arbeider heile tida med å oppdatere oss fagleg og har jamleg møte med elev- og lærlingombodet i Vestland. Vi diskuterer aktuelle problemstillingar og reflekterer rundt omgrep og praksis. Vi deltek også på både regionale og nasjonale kompetansehevingar saman med andre mobbeombod i Noreg.

Foto: Vestland fylkeskommune.

¹ Den tradisjonelle definisjonen av mobbing er utvikla av forskaren Dan Olweus, som definerer mobbing slik: "Ein person er mobba eller plaga når han eller ho, gjentatte gonger og over ei viss tid, blir utsett for negative handlingar frå ein eller fleire andre personar."

² Helgeland A. & Lund I. (2020) Mobbing i barnehage og skole-nye perspektiver

Mobbeombodet sitt arbeid 2022 – 2023

Kven har fortalt til oss og kva gjer vi med det vi får vite?

Mobbeombodet har mottatt 223 førespurnader som gjeld barnehage- og/eller skulemiljø i Vestland. Generelt ser vi at talet på førespurnader til oss aukar jamt. Gjennom dei tre siste barnehage- og skuleåra har talet på førespurnader auka frå 201 til no 223.

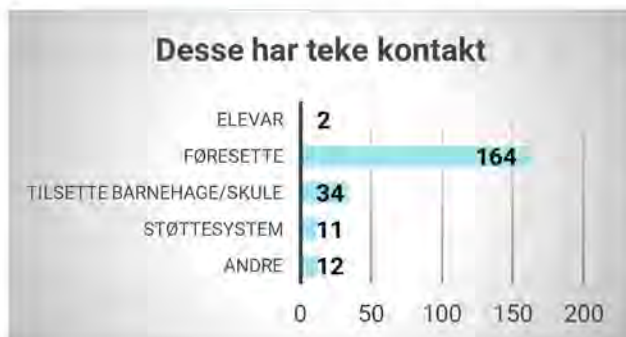
Dei fleste som har tatt kontakt er foreldre med barn som opplever utrygt barnehage- eller skulemiljø. Tilsette i barnehage og skule har òg tatt kontakt, ofte for å få rettleiing eller råd i ei sak. Tabellane under syner korleis førespurnadane fordeler seg på felt/alder, og kven som har tatt kontakt med oss.

Dei fleste, og totalt 192 førespurnader, har kome frå skulefeltet.

Det er færrest førespurnader som gjeld barnehage, totalt 13.

Vi har motteke 18 førespurnader som gjeld situasjonar utanfor barnehage og skule.

Tilsette som har kontakta oss har vore leiarar i skule og barnehage, og lærarar og assistentar i klasse og avdeling.

Med «støttesystem» meiner vi mellom anna PPT, skulehelseteneste, BUP og fritidsleiarar.

«Andre» som har tatt kontakt inkluderer FAU-representant, sambygdingar, slekt og venner av familie.

Vi mottek flest førespurnadar som gjeld mellomtrinn, deretter ungdomstrinn.

For barnehagefeltet er det flest førespurnader som gjeld dei eldste barna.

Ikkje alle fortel kva for trinn meldinga gjeld.

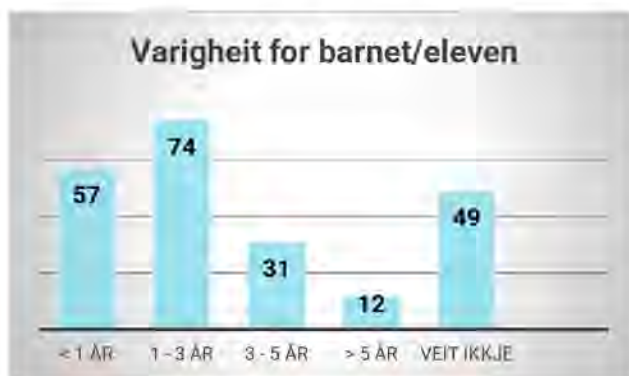
Fordeling mellom kjønn er tilnærma lik, men også her er det ikkje alle som informerer om kjønn.

Etter mandatet vårt skal vi bidra til at barn og unge får teke i vare rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø. I praksis handlar det i stor grad om å gi råd og rettleiing ut frå lovverk og faglege perspektiv, og i tillegg yte emosjonell og sosial støtte.

Når vi vert kontakta av elevar og foreldre, prøver vi difor

- 1) å lytte og møte den som tek kontakt med oss slik at den kjenner seg forstått og teke på alvor,
- 2) gjennom fagleg og emosjonell støtte å ruste elev/foreldre til å handtere sin eigen situasjon, vite kva ein kan gjere og kva ein skal kunne forvente av barnehage, skule og eigar, og
- 3) gi sosial støtte når elev/foreldre har behov for det i møte med barnehage/skule.

Når vi er urolige for ein situasjon/prosess som ikkje fører fram eller for kvaliteten på oppfølginga, seier vi i frå til ansvarlege, som regel styrar, rektor eller barnehage- og skuleeigar. Ofte skjer dette parallelt med at foreldre sjølve seier i frå. For at barn og elevar skal ha det trygt og godt, er det avgjerande at barnehage og skule har god kapasitet til å hjelpe når det først har gått gale, når førebygging likevel ikkje er nok. Mange gonger ønskjer også tilsette råd, nokon å tenke høgt med, for å prøve få auge på det ein sjølv ikkje ser.

Av dei som tek kontakt med oss fortel dei fleste at situasjonen har vart 1 – 3 år. Det høyrer òg med at dei aller fleste av desse allereie har gitt beskjed eller vore i kontakt med barnehagen eller skulen.

Vi merkar oss at om lag 20 % av dei som tek kontakt har opplevd utrygt barnehage-/skulemiljø i meir enn 3 år.

Om lag 22 % har ikkje fortalt noko om varigheit.

Når eit barn ikkje har det trygt og godt, kan barn og føresette bli redde. Frykt for å ikkje høyre til gjer fysisk vondt. Smerter i kroppen kan oppstå og andre symptom som endra matlyst og søvnavanskar kan også vise seg. Over tid høyrer vi om barn som utagerer eller som resignerer. Nokre utviklar angst/depresjon. Vi høyrer òg om barn som uttrykker at dei ikkje vil leve lenger.

Om ein vanskeleg situasjon ikkje vert betre, kjenner vi til at dei fleste barn etter kvart vegrar seg for å vere i barnehagen eller på skulen. Mange mobiliserer og går dit likevel, men etter kvart kan det bli for vanskeleg. Ufrivillig skulefråvær blir dermed ei ny utfordring, og mange av desse mister både retten til å høyre til i ei gruppe og retten til opplæring.

Dessverre er det også slik at barn i norske skular også kan utvikle posttraumatisk stresslidning av å stå i utrygge skulemiljø.

Vi meiner det er svært viktig å vere god i å handtere når førebygging ikkje er nok. Som kjent blir ein god på det ein øver på, og når det kjem til handtering av utrygge barnehage- og skulemiljø (vere seg mobbing eller ikkje) – må ein vere god både kollektivt og individuelt.

Å vere synlege for dei vi er sett til å hjelpe

Tidlegare evalueringar av mobbeombodstenesta har vist at ordninga har effekt, men har vore lite kjent.³ Også dette året har vi jobba for å vere synlege og gjere tenesta betre kjent.

Årleg sender vi ut informasjonsplakatar til aktuelle aktørar i kommunar, med mål om å gjere informasjonen lett tilgjengeleg for barn og foreldre. Vi ser at mange kommunar, skular og barnehagar i Vestland informerer om tenesta på sine nettsider. Vestland fylkeskommune sine tannklinikkar informerer òg om tenesta.

Vi erfarer òg at mange elevar og foreldre ikkje har visst om tenesta vår før saka deira har vart ei stund, og dei etter kvart har fått eit tips om å ta kontakt med oss. Det er viktig at barnehagar, skular og kommunar sikrar seg at informasjonen når ut til barn, elevar og foreldre. Også Mobbeombodet arbeider for å informere på fleire måtar:

- Gjennom eigen profil på Facebook⁴ rettar vi oss mot foreldre og deler aktuell informasjon.
- I fysiske og digitale besøk i klasserom og på foreldremøte presenterer vi oss sjølve og mobbeombodstenesta.
- Med jamne mellom skriv vi debattinnlegg og stiller opp til intervju i aktuelle saker i media. Føregående skuleår har vi bidratt til totalt 9 slike innlegg/intervju fordelt på lokalaviser, regionaviser, lokalradio og TV.

Innlegg og føredrag som gjeld barnehage- og skulemiljø

Mobbeombodet har gjennom skuleåret delteke med 47 innlegg og føredrag i ulike fora.

Ved invitasjon, og med omsyn til kapasitet, har mobbeombodet halde føredrag og innlegg for aktuelle og ansvarlege i barn sine miljø.

Å treffe elevar og foreldre har vore viktig med omsyn til å gjere mobbeombodet kjent.

Foreldremøte i skule og barnehage og klassemøte med elevar har vore viktige treffpunkt for oss. Her har vi snakka både generelt og konkret om tema *trygge fellesskap, å høyre til, sosiale prosessar og korleis foreldre kan vere med å bygge gode og trygge miljø.*

³ Seland, I., I.M. Eriksen, M. Løvgren og M.A. Sletten (2020): Evaluering av ordning med fylkesvise mobbeombud for barnehage og grunnskole. Oslo: NOVA, OsloMet.

⁴ <https://www.facebook.com/mobbeombod>

Vi har òg gjennomført temaøkter og føredrag med tilsette på ulike nivå i barnehage, skule og SFO. Tilbakemeldingar fortel at det er nyttig å sette av tid til å snakke om leik- og læringsmiljø, utryggheit, mobbing, sårbarheit og om kulturen vi skaper. Like viktig har det vore å dvele ved kva som konkret ligg i ansvaret til barnehagen og skulen, og korleis fullt ut oppfylle alle delane av aktivitetsplikta.

Nokre kommunar har invitert mobbeombodet til politiske møte der vi har fått legge fram årsmeldinga vår og fått høve til å snakke om mobbing og utrygge miljø som samfunnsproblem og samfunnsansvar. I desse møta har vi lagt vekt på kva barns opplevingar handlar om, og vi har delt våre tankar om kva som hemmar og fremmar løysing i saker.

Politisk handsaming av årsmeldinga

Årsmeldinga til mobbeombodet gjeld barn i barnehage og elevar i grunnskulen og er aktuell og viktig lesnad for kommunen, politikarar, administrasjon og tilsette i oppvekst. Fylkestinget oppmoda i vedtak 28.09.2022 kommunane om å handsame årsmeldinga vår. På vegne av barn og unge er vi takksame for dei 12 kommunane i Vestland som hausten 2022 følgde oppmodinga og handsama den.

Ved gjennomgang kan vi sjå at årsmeldinga stort sett har vorte handsama som referatsak, altså orientering om vedtak treft av Fylkestinget. *Ein* kommune har handsama årsmeldinga politisk, og denne har vedteke at årsmeldinga frå Mobbeombodet i Vestland skal inngå som eit av fleire kunnskapsgrunnlag som kommunen har i arbeidet mot mobbing i barnehage og skule.

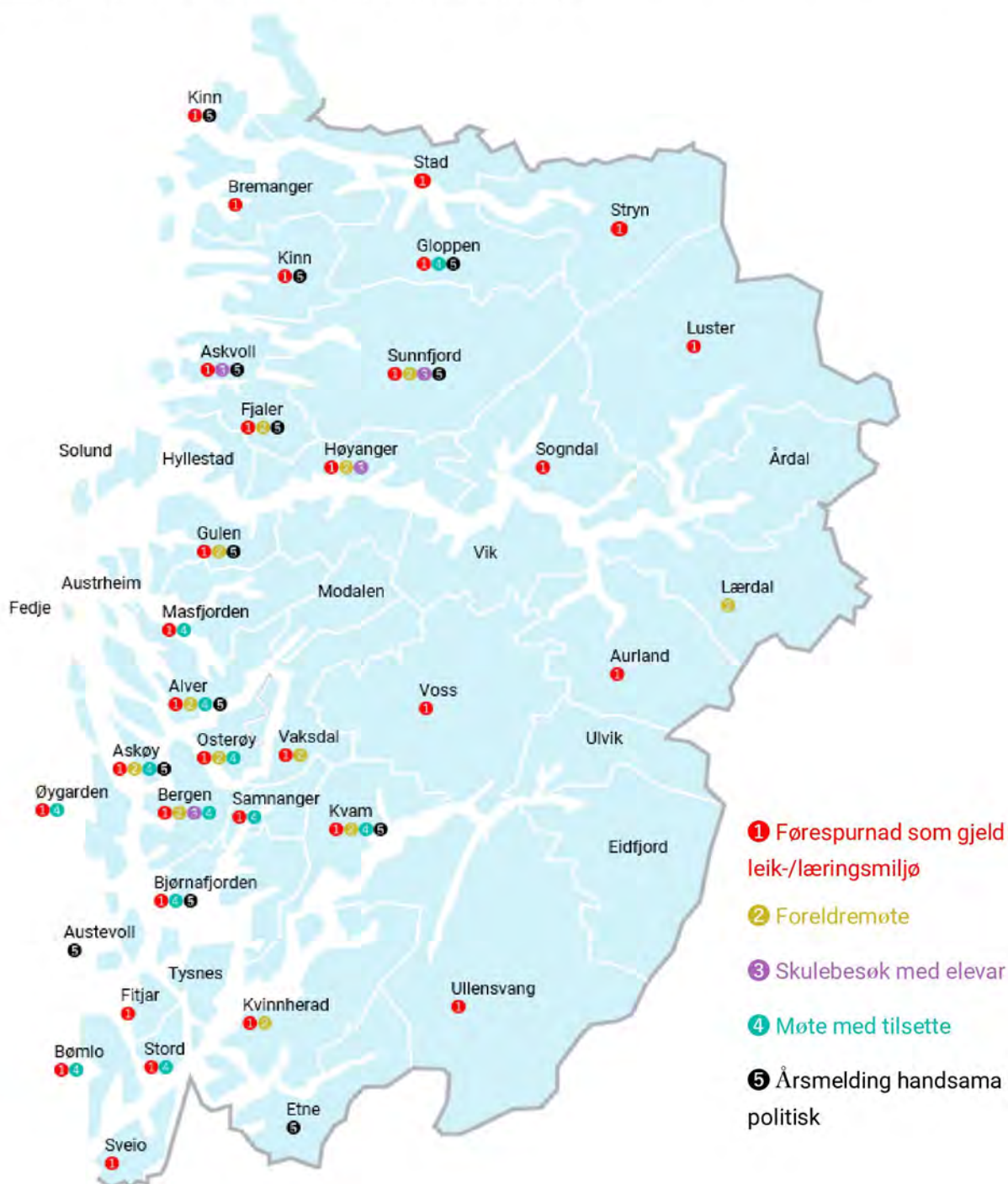
Årsmeldinga er handsama i ulike organ; utval for oppvekst, kommunestyre, kontrollutval, formannskap, rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og i ungdomsråd. Seks kommunar har handsama den i fleire enn eitt organ, og sju kommunar har hatt den på saklista i kommunestyret.

foto: <https://www.pexels.com/>

Engasjementskart

For mobbeomboda er det viktig å vere synlege både for dei vi skal hjelpe og på arenaer der vi kan påverke barn sine leik- og læringsmiljø på konstruktive måtar. Oversikta under syner kva for kommunar vi på ulike måtar har hatt kontakt med dette året. Her kjem òg fram kva for 12 kommunar som har handsama årsmeldinga vår politisk.

Kva skal til for å lukkast med handtering?

Mobbeombodet blir ofte kontakta fordi barn ikkje har det bra i skule eller barnehage. I tillegg har noko svikta i handteringa av saka, og vi får tilgang til informasjon om kva som har gått gale. Skuleåret 2022-2023 ser vi i stor grad dei same problemstillingane i handteringa som tidlegare. Vi meiner det er viktig å trekke desse fram og vise korleis dei påverkar ei sak.

Problemstillingane som oftast går igjen er:

- bagatellisering
- skulen/barnehagen tek ikkje (synleg) tak i saka
- manglande kommunikasjon og samarbeid
- krenkande kommunikasjon/sakshandsaming
- tiltak blir ikkje sett i verk, vert ikkje opplevd som treffsikre eller gjer vondt verre
- enkeltbarn blir gjort ansvarlege

Når ein familie opplever alt dette i ei og same sak, kjennest det ofte svært krevjande. Når handtering feilar tidleg i prosessen, pregar det ofte saka vidare. Det krev tid og energi å rette og bygge opp att tillit. For å prøve å vise problemstillingane som går att, og kva som påverkar prosessen, har vi laga ein fiktiv case som vi no presenterer.

Eskil- ein case om handtering av skulemiljøsak

«Eskil» er 11 år og går i 5. klasse. Han har hatt det vanskeleg på skulen i over eitt år. Han har fortalt til kontaktlæraren sin at han ofte kvir seg til å gå på skulen fordi det er mykje uro i klassen, og fordi han ofte blir sitjande aleine i friminutt. Han opplever også kommentarar og blikk frå andre som gjer han meir utrygg, men han vil ikkje at kontaktlærar skal gjere noko. Han er redd for konsekvensar frå medelevar om han fortel lærar kven som seier stygge ting til han. Foreldra til Eskil har tatt sonen sin skulesituasjon opp på utviklingsamtalar. Dei har også sendt e-post til kontaktlærar fordi dei er urolege for einsemda til Eskil og for at han ikkje er trygg på klassekameratane sine. Kontaktlærar seier klassen kan vere litt uroleg av og til, men at ho ofte ser Eskil smile og i samtale med medelevar i timane. Ho seier at det er lett å bli usikker på kva andre meiner med det dei seier når ein ikkje kjenner dei så godt. Ho har ikkje sjølv sett blikka eller oppfatta kommentarane Eskil fortel om.

Kontaktlærar oppfordrar han til å spørje medelevar om å få vere med dei i friminutt, og seier at ho vil lage eit nytt klassekart for at Eskil skal få høve til å bli kjent med fleire elevar i klassen. Ho meiner ho har god oversikt over situasjonen i klassen, og at dette ikkje er noko ein treng å melde vidare til rektor.

Vi oppfattar ikkje Eskil som spesielt utrygg, og sidan vi set inn ekstra ressursar for heile gruppa, ser vi ikkje behovet for ein eigen aktivitetsplan for Eskil no.

-avdelingsleiar

Vi ser at:

- **Barn og foreldre har meldt frå ved fleire høve, ofte over år, utan å oppleve varig endring.**
- **Barn kan også vere redde for represalier frå medelevar dersom dei seier frå til vaksne.**
- **Tilsette får ikkje med seg og klarer ikkje å sjå det barna fortel om.**
- **Skule/barnehage og barn/foreldre har ulik forståing av det som går føre seg.**
- **I mange av sakene har ikkje barnet fått ein god og klar aktivitetsplan**
- **Ein del tilsette uttrykker at det må handle om mobbing for at aktivitetsplikta skal gjelde.⁵ Usikkerheit om lovverk fører til gjentekne lovbrøt.**

Krevjande kommunikasjon

Foreldra til Eskil meiner dei får lite informasjon frå skulen, og Eskil seier framleis at han kvir seg til å gå på skulen. Fråværet aukar også, då han ofte blir kvalm og får vondt i magen når han skal på skulen. Over nyttår i 5. klasse sender foreldra ei melding til rektor kor dei viser til kapittel 9A i opplæringslova.

Dei blir kalla inn til møte på skulen nokre dagar etter. I e-posten er det ingen informasjon om kor på skulen møtet skal vere, kva som er agenda for møtet, kor lang tid som er sett av og om kven som skal delta. Foreldra kvir seg allereie. Det å ikkje vere kjent med møteagenda eller deltakarar, er eit ekstra stressmoment i ein allereie krevjande situasjon.

Avdelingsleiar og kontaktlærar deltek på møtet. Eskil er ikkje invitert. Foreldra fortel ein gong til om dei viktigaste hendingane og historikken sidan 4. klasse. Avdelingsleiar seier at han har følgd med Eskil sjølv den siste veka, og sjølv om han ikkje er av dei mest utåtvente i klassen, kan han ikkje sjå at han er spesielt uttrygg. Eskil er også ein del borte frå skulen, så det er vanskeleg å få observert han så ofte som dei skulle ønske, seier avdelingsleiar. Skulen arbeider fortløpande med uroa som er i klassen, og har miljøarbeidar til stades fleire timar i veka. Kontaktlærar seier at dei planlegg å starte aktivitetsgrupper i friminutta etter vinterferien og at dei arbeider med sosial kompetanse heile tida.

Etter møtet ventar foreldra på referat, men dei får ikkje noko tilsendt. Dei er usikre på kva skulen og dei sjølve skal gjere vidare.

Vi høyrer at:

- **Barnet si stemme ofte manglar i møte og i saker som gjeld dei sjølve.**
- **Foreldre må etterspørje informasjon og etterlyse framdrift. I nokre saker er det foreldra sjølve som sørger for framdrift. Dei kjenner seg som ei byrde for skulen/barnehagen.**

⁵ § 9 A-4: Kva skal skulen gjere? <https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Laringsmiljo/skolemiljo-udir-3-2017/6.-hva-skal-skolen-gjore-aktivitetsplikten/>

- Foreldre får lite informasjon om korleis skulen/barnehagen har gjort undersøkingar. Då er det vanskeleg å vere trygg på at det er undersøkt godt nok.
- Skular vegrar seg for å setje i verk tiltak for elevar med stort fråvær, og vil vente til eleven er meir på skulen før dei gjer noko.
- Uryddig forvaltningsskikk går igjen; Å ikkje få skriftleg innkalling med tilstrekkeleg informasjon i forkant av møte, manglande referat frå møte, at ein ikkje får høve til å godkjenne referat, osb.

Samarbeid

Foreldra opplever at skulen ikkje tek problema til Eskil på alvor. Samstundes er dei ikkje til stades på skulen og kan sjå korleis Eskil har det saman med medelevane sine. Foreldra likar kontaktlærar, og opplever at samarbeidet med henne fram til no har vore godt. Dei vil ikkje kritisere jobben ho gjer, og Eskil likar henne også. Kanskje blir situasjonen til Eskil verre om dei tek kontakt med skulen fleire gongar, eller klagar på oppfølginga dei har fått til no?

Dei prøver å støtte og oppmuntre Eskil, og få han til å legge meir vekt på positive opplevingar på skulen enn på det som er negativt. Samstundes er dei redde for å bagatellisere forteljingane til Eskil om det som ikkje er bra på skulen. Eskil blir også meir og meir klar på at han ikkje ser nokon vits i å snakke meir med vaksne på skulen om det han opplever. Dei vaksne held fram med å seie at han må prøve å vere meir på skulen enn han er, og at han må vere meir frampå og sjølv ta kontakt med andre når han kjem på skulen.

Eg kvir meg til å kontakte skulen att, eg er så lei av å vere «ho masete mora...».

-mor

Vi ser at:

- Foreldre er avhengige av eit godt samarbeid med skulen, og at dei fleste redde for å bli sett på som «masete» eller forelderen som «aldri blir nøgd».
- Foreldre er i ein sårbar situasjon, saman med barnet sitt. Nokre blir sjukmelde av å følgje opp barnet sitt/kommunisere med skulen i langvarige skulemiljøsaker.
- Foreldre kjenner seg pressa til å sjølv ta ansvar og styring når dei opplever at skulen/barnehagen ikkje gjer det. Det er ikkje alltid til barnas beste.
- Barn som opplever at dei ikkje blir lytta til eller at det ikkje har nokon effekt å fortelje (sjølv om den vaksne er empatisk og lyttande) vil ofte slutte å fortelje.

Sakshandsaming og tillit

Det går mot vår i 5. klasse, og Eskil mobiliserer kvar dag for å klare å møte opp på skulen. Fleire gongar i veka klarer han det ikkje, og han opplever ofte negative kommentarar frå andre elevar dei dagane han er på skulen. Han heldt seg mykje på rommet når han er heime, og det blir vanskeleg å få han med på fritidsaktivitetar som han før har likt. Foreldra er uroa for helsa til Eskil, og dei opplever at han ofte er nedstemt og lei seg. Mor sender e-post til

kontaktlærer kvar gong Eskil er borte, og får innimellom svar på e-postane. Ho blir usikker når ho ikkje får svar på e-postar, og når ho får svar, kvir ho seg nokre gonger til å opne dei.

På skulen får Eskil innimellom tilbod om å vere på grupperom når han synest det er vanskeleg å vere inne i klasserommet. Han opplever sjeldan at læraren har tid til å komme inn til han. Nokre gongar sit han aleine og andre gongar får han med seg ein assistent som prøver å hjelpe han med oppgåvene.

Foreldra er uroa for skulen sine rutinar, og er usikker på kompetansen deira når det gjeld arbeid for trygt skulemiljø. «Er det slik at dei ikkje vil sjå, eller klarer dei ikkje å sjå...?» Begge delar gjev grunn til uro og tilliten til skulen vert broten ned. Foreldra ynsker likevel ikkje å melde saka til Statsforvaltaren då dei er redde for at ei slik melding vil ta bort tid og energi dei og skulen treng for å hjelpe Eskil. I tillegg er dei redde for at samarbeidet med skulen skal bli dårlegare. Dei tek kontakt med rektor, og set mobbeombodet i kopi i e-posten. Rektor set i gang undersøkingar etter opplæringslova sin § 9A og læringsmiljøteamet som kommunen har blitt kopla på. Undersøkingane viser at det er fleire elevar i klassen, i tillegg til Eskil, som ikkje har det trygt på skulen, og at det finst eit hierarki i klassen der Eskil er nedst.

Vi erfarer at:

- **Det som vert sagt, ord og formuleringar skulen/barnehagen vel å bruke har svært mykje å seie. Orda blir tolka i lys av egne opplevingar av situasjonen, i lys av relasjonen til tilsette og i lys av tidlegare erfaringar med barnehagen/skulen. «Kva meiner dei med det?» Kva betyr dette?» Foreldre treng å vere trygge på kva barnehage/skule tenkjer, og kjenne at dei vil barnet deira vel.**
- **Born som ikkje opplever å ha det trygt og godt på skulen, får ofte fleire rettar brotne. Det kan t.d. vere retten til undervisning og retten til tilhøyrse til gruppe/klasse.⁶**
- **Når kommunikasjon og samarbeid i seg sjølve krev energi frå foreldra, blir det ofte ei tilleggsbelastning og tilleggskonflikt til sjølve saka. Det er ikkje til det beste for barnet.**
- **Når tilliten er tynnsleten, krev det god og tett oppfølging for å bygge han opp att.**

Tiltak

Skulen utarbeider ein aktivitetsplan etter undersøkingane. Eskil og foreldra får uttale seg om tiltaka i planen. Det er ikkje sett opp dato for evaluering av planen, men når foreldra ber om det, blir dei kalla inn til møte. Eskil er med på delar av møtet, og seier at det går litt betre.

⁶ Opplæringslova § 8-2: *Organisering av elevane i klassar eller basisgrupper* I opplæringa skal elevane delast i klassar eller basisgrupper som skal vareta deira behov for sosialt tilhøyr. For delar av opplæringa kan elevane delast i andre grupper etter behov.

Nokre av tiltaka i planen ser ut til å ha effekt. Det er mykje fokus på samarbeid og venskap i klassen, og skulen set opp fleire timar der miljøarbeidar er saman med kontaktlærar i klasserommet. Eitt av tiltaka i planen er at Eskil skal ha samtale med miljøarbeidar ein gong om dagen. Sjølv om han likar å ha ein vaksen som lyttar til han, er det også ubehageleg når dei andre i klassen ser at han ofte går ut av klasserommet saman med ein vaksen.

Andre tiltak som styrte aktivitetar i nokre av friminutta fungerer ikkje alltid. Eskil opplever at dei vaksne som skulle ha ansvar for aktivitetar må steppe inn andre stader, og at han blir ståande aleine slik som før. Han opplever også negative kommentarar frå medelevar som ikkje har lyst til å vere på lag med han i fotball. Nokre av tiltaka blir justerte etter tilbakemelding frå foreldra. Dei er redde for at Eskil byrjar å bli lei av møter og «mas» og at han ikkje lenger seier korleis han har det.

Kvifor skal det heile tida vere opp til guten vår å gi beskjed når noko skjer på skulen? Det burde vere dei vaksne sin jobb å følgje med.

-far

Barn og foreldre fortel:

- **Dei får ikkje bidra i arbeidet med tiltak⁷**
- **Aktivitetsplanar har lite konkrete tiltak. Dei kan også vere utydelege på kven som er ansvarlege, på tidsperiode for tiltak og på dato for evaluering.**
- **Tiltak vert ikkje gjennomførte, har ikkje effekt, eller gjer vondt verre.**
- **Dei opplever ein forventning om at barnet heile tida skal halde dei vaksne underretta om korleis det går, meir enn at dei vaksne sjølv tar dette ansvaret og hentar inn informasjon.**
- **Vaksne grip ikkje inn i krenkingar.**
- **Dei saknar informasjon om kva tiltak som vert sett inn mot andre involverte barn.⁸**

Skulen klarer i løpet av våren i 5. klasse å gjere skulekvardagen trygg for Eskil ved at dei legg til rette for ein føreseieleg skulekvardag med trygge aktivitetar, og ved å stoppe krenkingane han opplever. Dei arbeider framleis aktivt med å bygge opp relasjonar, både mellom elevar i klassen og mellom lærarar og enkeltelevar. Eskil seier at det går betre, og skulen lukker saka før sommaren. Eskil og foreldra tenkjer at det er godt å starte 6. klasse med å legge bak seg alt som har skjedd.

⁷ Barn og foreldre skal aldri ha ansvaret for å finne tiltak. Det er heller ikkje slik at barn/foreldre kan «bestille» eller krevje tiltak, det skal ligge ei fagleg og pedagogisk vurdering til grunn for tiltaka.

⁸ Skule og barnehage har teieplikt om tiltak for andre barn. Likevel kan dei dele noko informasjon. Til dømes kan ein vise til skulen sine rutinar for handtering av krenkingar – at dei «alltid i alle saker følgjer opp slik». Ansvarlege kan be om samtykke til å dele informasjon med andre foreldre. Det er òg mogleg å utarbeidde aktivitetsplanar på gruppenivå, kor ein har tiltak som blir satt inn i heile klassen eller gruppa.

Det er mange som kjenner det slik som Eskil og foreldra hans når dei opplever betring i vanskelege situasjonar dei har stått i lenge. Det har vi stor forståing for, og vi ser ofte at gode forandringar kan vare ved. Likevel vil vi understreke at det er viktig å følgje opp i lang tid etter at eit barn har det trygt og godt. Vi veit også at feriar, overgang til ny klasse, lærarbyte etc. skapar sosiale «vakuum», og tilrår difor at tiltak blir vidareført inn i nytt skuleår, sjølv om eleven opplever å ha det trygt her og no.

Kva med barnehage?

Historia om Eskil går føre seg over nokre år på barneskulen. Mange som tek kontakt med mobbeombodet fortel om at dei har opplevd utrygt skulemiljø i fleire år, at det har eskalert frå tid til anna, og at det heile starta i barnehagen.

Vi møter mange av dei same problemstillingane (t.d. bagatellisering, manglande undersøking, tiltak som ikkje vert gjennomførte eller har effekt) når barnehageforeldre tek kontakt som dei vi har skildra i skule-casen over, men i tillegg spør barnehageforeldre ofte om korleis og til kven ein skal løfte saka når tiltak i barnehagen ikkje fungerer. I motsetnad til opplæringslova, gjennom § 9 A-6, gir ikkje barnehagelova same individuelle klagerett. For barnehagen er det kommunen som er tilsynsmyndigheit og fører tilsyn etter barnehagelova.

Barnehagelova sitt kapittel 8 liknar mykje på kapittel 9A i opplæringslova, og her går det tydeleg fram kva plikter barnehagen har når barn ikkje har eit trygt og godt psykososialt miljø.

Vi ser ei auke i førespurnader, både frå tilsette og føresette i barnehage. Vi er glade for at trygt barnehagemiljø har fått auka fokus, og med meir systematisk arbeid vil vi kunne plukke opp fleire saker og hindre at dei følgjer barna inn i skulen. Oppmodingar frå mobbeombodet

Foto: Pixabay.com

Å lukkast med både førebygging og handtering

Saka om Eskil er fiktiv, men laga på bakgrunn av dei problemstillingane vi oftast høyrer om i førespurnadene vi får frå barn og føresette. Vi ser at det er skilnad på korleis barnehagar og skular handterer saker som gjeld barnehage- og skulemiljø; nokre er trygge medan andre er meir usikre. Frå vår ståstad kan vi i noko grad sjå kva som skal til for å praktisere god handtering. Basert på erfaringane våre gjennom året som har gått, rettar vi følgjande oppmodingar til ansvarlege i barnehage og skule:

System

Barnehage- og skuleleiing og- eigar må:

- **Vurdere** eigen kultur jamleg saman med tilsette. Sjå på både majoritetssamfunnet og skulen/barnehagen sine egne normer og haldningar.
- Ha **rutinar** for gjennomføring av kartlegging og risikovurdering og for registrering av fråvær og om dette heng saman med barnehage- eller skulemiljø.
- **Invitere foreldre** aktivt til å melde frå om motstand mot skule eller fråvær kan setjast i samanheng med barnehage- eller skulemiljø.

Barnehage og skuleeigar må sørge for:

- **Rettleiing** på alle nivå i ei sak. Sørg for at det finst spisskompetanse i kommunen/organisasjonen som kan tilby dette.
- Ha **system for registrering av fråvær** og om det heng saman med barnehage/skulemiljø.

Informasjon

Barnehageleiing- og eigar:

- **Informer** barn og føresette å ein måte som sikrar at dei får nødvendig informasjon om barna sine rettar i barnehagen. Foreldra må vite *heilt konkret* kor dei skal melde saka vidare til barnehageeigar om dei meiner at barnehagen ikkje har oppfylt aktivitetsplikta.

Barnehagemyndigheit:

- **Informer** om kor og korleis foreldre kan melde inn sak. Informasjonen må vere **lett å finne, lett å forstå og lett å bruke**.
- Foreldre må også få **informasjon om kva ein kan forvente** og korleis **prosessen** går føre seg når ein har meldt inn sak.

Kunnskap og kompetanse

- **Tru på barn.** Alle tilsette må ha kompetanse og ressursar til å ta imot barn som fortel at dei ikkje har det bra. Dette inneber å kunne møte barnet og foreldre sine behov – her og no, òg på sikt. Å trygge barnet sine foreldre, bidrar til trygg og god handtering frå alle partar. Det er til barnet sitt beste. Å tru på barn og ta i mot barnet si oppleving er særleg viktig i situasjonar der den tilsette les situasjonen barnet står i på ein annan måte enn barnet sjølv.
- **Godt foreldresamarbeid.**
Foreldre må bli sett på som ein likeverdig partner og verdifull bidragsytar. Foreldresamarbeid må vere ein integrert del av barnehagen/skulen sin aktivitet. Leiinga må sørge for at alle tilsette er klar over kva han/ho skal gjere for å fremme eit godt samarbeid med alle foreldre. Vidare må leiinga sørge for at ein har strategiar når samarbeidet blir vanskeleg.
- **Kjenn barn sine rettar.** Tilsette som arbeider med barn må ha kunnskap om barn sine rettar og korleis gjere vurdering av *barnets beste*. Tilsette må vidare gjennomføre pliktene sine etter lovverket ovanfor barn. Dei må særleg ha inngåande kompetanse om *aktivitetsplikta*, med delplikter, etter *barnehagelova* og *opplæringslova*. Det gjeld både kva lova betyr, men og kjennskap til eigne lokale retningslinjer.

Tilsette i barnehage og skule må i alt arbeid utøve *god forvaltningsskikk*, - som til dømes å svare på e-post og førespurnadar, gi god informasjon og rettleiing, og gi moglegheit til medverknad.
- **Forstå.** Alle tilsette i barnehage og skule må ha god kompetanse om *grupper*, *gruppedynamikk*, *sosialt samspel* og *felles forståing* av kva krenking og mobbing er. Dei må også ha god kunnskap om korleis *sårbarheit* kan vere ein risikofaktor. Dei må òg kunne gjere *risikovurdering*; kven er dei særleg sårbare barna i år, kva kan vi gjere for å fjerne risiko og auke beskyttelse i miljøet.

Den tilsette må ha kompetanse og i tillegg anerkjenne at dei ikkje veit alt ein situasjon, og at involverte kan ha svært ulike opplevingar. Avgjerande faktorar for å lukkast med handtering av miljøsaker, er at den som handterer saka er trygg i arbeidet sitt, veit kva lovverket krev, og kva som vert forventa i møte med barn og foreldre. I tillegg må tilsette ha kapasitet til å handtere. Dette må barnehage- og skuleeigar ta ansvar for.
- **Øv.** Vi vert gode på det vi øver på. Skuleeigar og barnehagemyndigheit må legge til rette for at leiarar i barnehage og skule får arbeide med og øve på å løyse saker som omhandlar barn sitt psykososiale miljø i «fredstid». Det same gjeld for leiarar i barnehage- og skule; Bruk planleggingsdagar og fellesmøte til å diskutere og arbeide med aktivitetsplikt og delplikter frå § 9A i opplæringslova og kapittel 8 i barnehagelova. Bruk tid på å analysere tidlegare saker. *Kva fekk vi godt til, og kva kan vi bli betre på til neste gong?*
- **Be om hjelp.** Tilsette må vite når dei kan og bør be om hjelp. Dei må òg ha naudsynt kompetanse tilgjengeleg når dei har behov for hjelp. Spisskompetanse, til dømes gjennom læringsmiljøteam eller kommunale innsatsteam, kan vere eit døme på ein måte å løyse behovet for fagleg hjelp og støtte.

Vegen vidare

Mobbeombodet held fram arbeidet for at barn og elevar skal få tatt i vare rettane sine til trygge og gode barnehage- og skulemiljø. Vi skal også i komande år først og fremst vere eit lågterskeltilbod for barn, elevar og deira foreldre. Det inneber at **vi skal vere synlege, ha rask responstid og tilby fagleg, emosjonell og sosial støtte** i saker som gjeld barn i barnehage og elevar i grunnskulen. Førespurnader som gjeld utrygge barnehage- og skulemiljø har høg prioritet, og vi erfarer stor nytte i å gi støtte til barn og foreldre i slike situasjonar.

Ombodstenesta i Vestland vil vi gjere kjend gjennom ulike oppdrag for foreldre og tilsette i barnehage og skule, og gjennom digitale treffpunkt som informasjon på nett, aktuelle innlegg i sosiale medium og via webinar. Kvart år sender vi også ut informasjon om mobbeombodsordninga til kommunar, barnehagar og skular i Vestland.

I Vestland fylkeskommune sin langsiktige mål- og strategiplan har vi sett oss mål om *å vere pådrivar for å utvikle godt foreldresamarbeid i skule og barnehage, for at barns rettar vert gjort kjende for både dei sjølve og for tilsette, og for at tilsette rundt barn har kompetanse om skule- og barnehagemiljø*. Dette gjer vi kontinuerleg, men har som mål å gjere dette systematiske slik at vi har kontakt med alle kommunar kvart år.

Komande år vil vi ha særleg fokus på

- **Å komme i kontakt og bli kjende med kommunar** vi ikkje har hatt kontakt med tidlegare/føregåande år. Vi vil ta initiativ til å delta på mellom anna foreldremøte, politiske møte og administrasjonsmøte.
- **Å samle ressursteam** i fylket, vere pådrivar for at alle kommunar bygger seg og brukar slik kompetanse til beste for barn i barnehage og elevar i grunnskulen. God og tilgjengeleg kompetanse er ein viktig faktor i å ha kapasitet.
- **Å etterspørje god praksis** på korleis barns rettar vert gjort kjende.

Å lukkast med handtering gir fleire gevinstar ut over det at barn får det trygt og godt att. Mellom anna ser vi at foreldre sin tillit til barnehagen og skulen aukar, og at leiing og tilsette vert tryggare i arbeid med handtering. Å støtte barn, foreldre og tilsette i arbeid med å skape trygge miljø for alle, tenkjer vi er ein viktig del av ansvaret til kommunane.

Vidare vil vi også **halde fram med andre viktige samarbeid som vi har etablert, som med politiske utval og interessegrupper**. Gjennom jamleg kontakt med utval for opplæring og kompetanse, Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og med Elevorganisasjonen får vi aktuelle innspel å ta med vidare.

Saman for trygge og gode barnehage- og skulemiljø!

Kjeldeliste

Barnehagelova, kap. VIII: <https://lovdata.no/nav/lov/2005-06-17-64/kapVIII>

Breivik, K., Bru, E., Hancock, C., Idsøe, E. C., Idsøe, T., & Solberg, M. E. (2017). *Å bli utsatt for mobbing. En kunnskapsoppsummering om konsekvenser og tiltak*. Henta 01.12.2020 frå <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/a-bli-utsatt-for-mobbing--en-kunnskapsoppsummering-om-konsekvenser-og-tiltak/>

Drugli, M.B. & Onsøien, R. (2010) *Vanskelige foreldresamtaler – gode dialoger*. Cappelen Akademisk Forlag.

Elevundersøkinga 2022:
<https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/elevundersokelsen/>

FNs konvensjon om barns rettigheter:
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/17893_1-fns_barnekonvensjon

Helgeland A. & Lund I. (2020) *Mobbing i barnehage og skole-nye perspektiver*. Cappelen Damm Akademisk.

Lund, G. E. (2020). Responsivt forældresamarbejde i skolen. *Tema: Forældresamarbejde – en udfordring for læreruddannelsen og et vilkår for skolen. Studier i Læreruddannelse og Profession*. 5(1) (s. 52-72). Henta 01.12.2020, frå <https://tidsskrift.dk/SLP/issue/view/8790/1160?fbclid=IwAR0X-VZabvXReLGLC0Bu4oMpH7qUSSowZ3Fzq9513Dlq0MppEsFwctwYxtc>

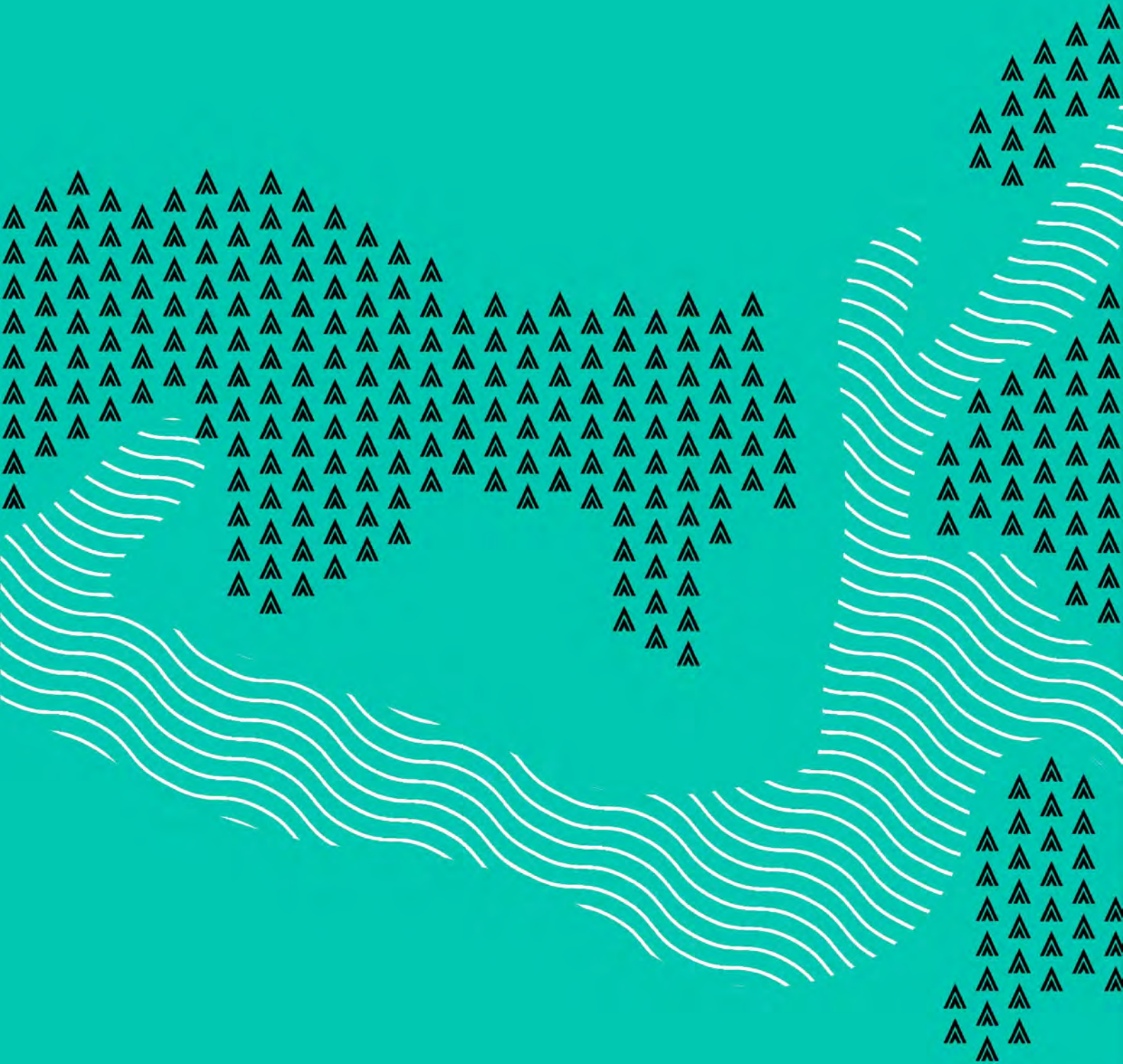
Olweus, D. (1992). *Mobbing i skolen, hva vi vet og hva vi kan gjøre*. Universitetsforlaget

Opplæringslova kap. 9 A: <https://lovdata.no/nav/lov/1998-07-17-61/kap9a#:~:text=Alle%20som%20arbeider%20p%C3%A5%20skolen,trakassering%20dersom%20det%20er%20mogleg.>

Seland, I., I.M. Eriksen, M. Løvgren og M.A. Sletten (2020): *Evaluering av ordning med fylkesvise mobbeombud for barnehage og grunnskole*. Oslo: NOVA, OsloMet.

Årsmelding frå mobbeombodet i Vestland 2020-2021:
<https://www.vestlandfylke.no/globalassets/utdanning-og-karriere/hjelp/mobbeombud/arsmelding-mobbeombod-2020-2021.pdf>

Årsmelding frå mobbeombodet i Vestland 2021-2022:
<https://www.vestlandfylke.no/globalassets/utdanning-og-karriere/hjelp/mobbeombud/arsmelding-mobbeombodet-2021-2022.pdf>

vestlandfylke.no

Saksframlegg

Saksnr: 2023/391-8
Saksbehandlar:Hogne Haktorson

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Stord kommune, Kontrollutvalet	8/24	07.03.2024

Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024-2028 - prosessmøte 1

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tek, på bakgrunn av prosessmøte 1, risiko- og vesentlegvurdering (ROV) gjeldande forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll så langt til orientering.

Samandrag

Føremålet med saka er å gje kontrollutvalet moglegheit til å diskutera og vurdera risiko innanfor kommunen sine ansvarsområde og selskapa der kommunen har eigarinteresser, og gjere greie for neste trinn i kontrollutvalet sitt arbeid med risiko- og vesentliegvurdering (ROV). ROV skal leggjast til grunn for plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 - 2028.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet gjorde slikt vedtak i PS 39/23, i møte 06.12.2023:

1. «Kontrollutvalet ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderingar (ROV) av verksemda i Stord kommune og verksemda i kommunen sine selskap og av Stord kommune sin eigarskap i selskap.
2. Vidare ber kontrollutvalet Deloitte AS utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028.
3. Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i første møte i kontrollutvalet 2024 og at prosessmøte 2 skal gjennomførast i kontrollutvalet i april 2024.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for 2024 – 2028 skal leggast fram for kommunestyret i juni 2024.»

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse for å starte opp og gjennomføra planprosessen, mellom anna gjennom vedtak i denne saka.

Når utkast til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll 2024 - 2028 ligg føre, etter at prosess er gjennomført, skal kontrollutvalet innstilla til kommunestyret, som vedtek plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll, jf. kommunelova §§ 23-3 og 23-4.

Vurderingar og verknader

I dette møte skal Deloitte gjennomføra «Prosessmøte 1». I prosjektplanen som blei vedteken i møte 06.12.2023 vart «Prosessmøte 1» omtala slik:

«I det første prosessmøtet vil kontrollutvalet få høve til å diskutere og vurdere risikoar innanfor kommunen sine ansvarsområder og knytt til drifta i selskapa der kommunen har eigarinteresser, basert på eiga erfaring frå arbeidet i kontrollutvalet.

I denne prosessen nyttar vi eit «risikospel» som har ei oversikt over dei ulike tenesteområda i kommunen. Ved bruk av fargede spillebrikker får kontrollutvalsmedlemmane høve til å vurdere risiko knyttet til ulike tenesteområde.»

Konklusjon

Sekretariatet rår til at kontrollutvalet, med bakgrunn i prosessmøte 1, tek risiko og vesentlegvurderinga (ROV) gjeldane forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll så langt til orientering.